

■ 20 Mayıs
2016 Cuma
■ Sayı: 33
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN
EGME

Suriye'de 'faili meşhur' Alevi katliamı

Cenevre masasını dinamitleme kararında olan AKP Türkiye'si, mevcut dengelerle masadan hayırlı sonuç alamayacağını düşünen Suudiler ve masaya güçlü oturan Esad'ı zayıflatmaya kararlı ABD katliama farklı tavırlarla ortak oldular.

LENİN NEDEN 'BURJUVAZİNİN AHIRI' DEMİŞTİ?

BURJUVA SİYASETİNDEN KÖRDÜĞÜM MANZARALARI | İSPANYA'DA SOL: 'KURULU DÜZEN'
SARSILIRKEN | BREZİLYA'DA ABD DESTEKLİ MECLİS DARBESİ | ABD İŞÇİ SINIFI UYANIYOR MU?

"Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar ile Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi için Meclis Araştırması Komisyonu raporunu tamamladı. Kamuoyunda içeriği nedeniyle büyük tepkiler alan rapor skandallarla dolu. Rapordaki önerilerden birisi, daha önce ceza yasasından çıkarılan "tecavüzcüsüyle evlendirme" uygulamasını hem de 15 yaşındaki çocuklar için geri getirmek şeklinde."
Basından...

17 MAYIS 2016

KOMÜNİSTLERİN YANITIDIR:

DİN, İMAN, AİLE, MİLLİ DEĞERLER DİYEREK SALDIRIYORSUNUZ AMA İNSANLIKTAN ÇIKMIŞSINIZ

Vakıfların, cemaat evlerinin, el kadar çocukların teslim edildiği kuran kurslarının, yatılı illegal din okullarının kirliliği bir örümcek ağı gibi ülkeyi nasıl sardığını hepimiz biliyoruz.

Ensar Vakfı'nın çocukları teslim ettiği öğretmenlerin pisliğini örtme çabası da, bakanların vakfın pisliğini örtme çabaları da...

İzleyen günlerde üst üste gelen dehşet hikayeleri de, dinle imanla örtülmeye çalışılan ve yine bizzat dine yaslanan örgütlenmeler içinde yaşanan sapıklıklar da...

"Türk İslam Sentezi" tabelası altında toplanmış toplumsal gericiliğin, ikiyüzlü muhafazakarlığın olağan ürünleri. Bilinmeyen şeyler değildi...

14 yıllık liberal, Amerikancı, İslamcı partinin iktidarı altında bunların nasıl çağ atladıklarını, nasıl seviye yükselttiklerini de herkes çok iyi biliyor.

Fakat herkesin çok iyi bilmesi ve çok iyi anlaması gereken bir şey var: Durmazlar, durmayacaklar, durmuyorlar.

Mecliste Ocak ayında bir komisyon kurdular, "aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurları" tespit etmek, "boşanma olaylarını" araştırmak ve tabii ki "aile kurumunu" güçlendirmek için.

Komisyon raporu hazır, Meclis Başkanlığı'na sunulmuş. Muhafazakar ailenin kanayan yarası kadına dönük şiddet konusuna sadece bir sayfa ayırmış!

Koca dayacağından korunmanın pek çok kadın için tek yolu karakola sığınmak. Komisyon, "canı her istediğinde karakola gelip kocasını şikayet eden kadınlar"dan ailenin korunması gerektiğini düşünmüş. "Barıştırmaya" öncelik verilmesi önerilirken, şiddetten kaçan kadının "önce arabuluculuk mekanizmalarına" başvurması öngörülmüş. Şiddete uğradığı için sığındığı karakolda kocasıyla barıştırılıp evine yollanan ve ertesi gün ölüsü bulunan kadınlar bu ülkenin gerçeği değilmiş gibi!

Tüm bunların üstüne çağdışı bir ahlaksızlıkla tüy dikilmiş.

"Tecavüze uğrayan kadın eğer tecavüzcüsüyle evlenirse ve 5 yıl iyi geçirirlerse, tecavüzcü için denetimli salıverilme uygulansın." Yani tecavüz ettiği çaresiz kadını nikahlayıp, 5 yıl boşanmadan yaşarsa tecavüzcü değil "aile babası" olacak. Rapor bu değişikliği öngörmüş. Ve üstelik bunun 15 yaşında kız çocuklarına tecavüz edildiği durumlarda da uygulanmasını istemiş.

Sizin aile dediğiniz, kadınların ve çocukların gardiyanları ile birlikte içine tıkıldıkları bir zindan.

Sizin muhafazakar değerler dediğiniz, her türlü sapıklığın din sömürüsü ile harmanlandığı çağdışı bir yaşam felsefesi.

Ve siz sadece paraya ve güce iman ediyorsunuz.

İnsanlıktan çıktınız.

İnsanlığı sizden kurtarmak "şart" oldu.

iletisim@kp.org.tr

www.kp.org.tr

/kpninsesi

KOMÜNİST PARTİ

Vaziyet: Ahırda yangın var

MECLİS'İN MİLLİ İRADEYİ TEMSİL ETTİĞİ İDDİASININ UZUN SÜREDİR KİMSE İÇİN BİR İNANDIRICILIĞI YOK. SEÇİM ZAFERİ KUTLAYAN PARTİLERİN BOL ŞİKELİ BİR ÜLKE LİGİNDE ŞAMPİYONLUK KUTLAMASI YAPAN TARAFTARLARDAN FARKSIZ GÖRÜNTÜSÜ BİLE BUNU GÖSTERMEYE YETER. MECLİS'İN TARİHİNDEKİ EN İTİBARSIZ DÖNEMİ YAŞADIĞI İSE DAHA GÜNCEL BİR GERÇEK. "BURJUVAZİNİN AHIRI"NDAKİ BU DURUMUN SANDIK DEMOKRASİSİNE DE DÜŞEN BİR GÖLGESİ VAR ELBETTE.

Seçimler burjuva takımı için bir koltuk kapma yarışı, emekçi halk içinse bir cambaz gösterisi. Büyük bir heyecanla seyredilen gösterinin sonunda ayağı kayıp düşen hep halk oluyor. Cambaz değişse de bu hileli gösteri devam ediyor.

Hep söylüyoruz: Sandık yönetime karar vermek için konulmuyor halkın önüne, durumu idare etmek için konuluyor. Tabii bunun bir şartı var: Sandık kutsallığı.

Sandığın gerçekten bir şeylere karar verdiği, sandığa gidildiğinde akan suların durduğu, ne yapılacaksa sandıkta yapılması gerektiği... Sandık kutsallığını bunlar tarif ediyor.

Bu kutsallık içinde yönetenler halkı sandığa susuz götürüp, susuz getiriyor.

2013 Haziranı'nda yaşanan büyük sarsıntı aradan geçen 3 yıl içinde bu kutsallık sayesinde adım adım söndürüldü. 3 yılda 4 kez sandığa gidildi. Oylama konuları çok farklıydı. Birinde yerel yönetimler seçildi. Muhtarlar dahil! Birinde Cumhurbaşkanı. Aralarında 5 ay olan son iki seçim ise parlamento seçimleriydi.

Konular farklıydı ama aranan sonuç hiç değişmedi. Diktatör, diktatörlüğünü oylatıyordu. Halk hareketi ise diktatörden kurtulmak için sandıktan çıkacak piyangoyu bekliyordu.

SANDIK TAŞ OLSA ÇATLAR

Şimdi yeniden sandık oyunları gündemde. Diktatörün aklından bir yandan sarsılan otoritesini, dağılan mevzilerini bir plebisitle restore etme hesapları geçiyor. Onu bir türlü yerinden oynatamayanlar ise bu senaryoyu kirsine çevirip sandıktan diktatör için kırmızı kart çıkarmanın hesaplarıyla meşgul. Bir "kriz" daha yaratıp bir yıldan biraz uzun bir süreye üçüncü seçimi sığdırmak da bir başka yol olarak diktatörün önünde.

Sandık oyunları çeşitleniyor ama sandıklı demokrasinin yaşadığı yıpranma durumu kritikleştiriyor.

Üstelik burjuva siyasetinin diktatör tekeline bir türlü sığmayan dengeleri her an her hesabın patlayabileceği bir ortam

yaratıyor.

ŞİHİRLİ KELİME SOKAK DEĞİL DÜZEN KARŞITLIĞI

Çeteler, yargıda, poliste, orduda örgütlenmiş klanlar, medya hakimiyeti... Bunlar yine de "altta" olup bitenlerin üstesinden gelemiyor.

Diktatörün ve diktatörlüğün Suriye'de çarptığı kaya hâlâ onu sarsmaya devam ediyor.

Ekonominin biriken yapısal bubi tuzakları diktatörün zoraki aşıklarını ve daha çok da diktatörü korkutuyor.

Halk muhalefetine direniş ateşi 2 yılda közlendi ama söndürülemiyor.

Tüm bunların içinde kaçınılmaz gümbürtüyü düzene hasar vermeden, 14 yılın kazandırdıklarını cepte tutarak atlatma hesapları geliştiriliyor.

Düzen güçlerini diktatör karşıtlığı değil ama bu karşıtlığın bir türlü "Erdoğan düşmanlığı"na daralamaması korkutuyor. "Hırsız, katil Erdoğan"ın varlığı emekçileri başka hiçbir şeyi göremez hale getirmiyor. Sloganın gümbürtüsü, halkın kendi sesine aşık olup sağırlaşmasına yol açmıyor. Halkın hesap masasına imam hatipler geliyor, çocuk gelinler geliyor, işçi cinayetleri geliyor...

Mesele halk muhalefetine sandığa sığıp sığmayacağı da değil artık. Sandık bir noktada açılır, zarflar yırtılır, sayılar sayılır... Öyle ya da böyle bir düzen, bir yeni durum böylece ortaya çıkarılır.

Oysa bu sefer iş bu kadar kolay olmayabilir. Türkiye belki de ilk defa sandıkları patlatabilir.

Arınç'ın, Üniversite yönetimlerine sitem ettiği sert açıklamasında Yunus Emre'nin dizeleriyle işaret ettiği gümbürtülü yıkılmanın hangi taşları yere sereceği ise hiç belli olmaz: Yerden göge küp dizesler/Birbirine bent etseler/Aradan birin çekseler/Seyreyle sen gümbürtüyü!

ŞU AHIR MESELESİ

Lenin'in parlamento için "burjuvazinin ahırını" tanımını kullandığı söyleniyor. Bu kullanıma Lenin'in yapıtları arasında rastlayamıyoruz.

Lenin nasıl demiş, niye demiş tarafı bir yana... Şu anda bu ülkede meclis için daha uygun başka bir tanım bulmak zor.

Ve yukarıda tarif ettiğimiz kördüğüm tablosunu tamamlayan bir sorun var: Galiba o ahır da yanıyor.

■ Mehmet Kuzulugil

Burjuva siyasetinden kördüğüm manzaraları

MHP VE AKP'DE YAŞANANLAR, DOKUNULMAZLIK OYLAMASI, GÜNDEMİ SARSAN SANDIKLI SENARYOLAR... BURJUVA SİYASETİNDE ÇOK HAREKETLİ AMA BEREKETSİZ BİR HAFTA YAŞANDI.

Türkiye, geçtiğimiz haftayı dokunulmazlık tartışmasıyla geçirdi. Konu bir süredir yasanın görüldüğü komisyondaki kavgalarla gündemi meşgul ediyordu zaten. Buradaki tartışmalarda çokça AKP ve HDP milletvekilleri karşı karşıya gelmiş, CHP, yasanın Anayasa'ya aykırı olacağını söylemesine rağmen yine de evet oyu kullanacaklarını açıklamıştı. Gerekçe olarak, CHP'nin hayır oyu vermesi durumunda AKP'nin bu kararı siyasi malzeme haline getirecek olması gösteriliyordu. MHP ise, yasanın geçip HDP'lilerin üzerine

gidilmesi, hapse atılması noktasında AKP'den daha istekli bir pozisyon aldı.

Yasa geçtiğimiz hafta içinde komisyondan geçerek Meclis'te oylamaya sunuldu. AKP ve MHP'nin beklenildiği gibi, fazla fire vermeden yasanın geçmesi yönünde oy kullandı; HDP'nin de önceden açıkladığı şekilde hayır oyu verdiği anlaşıldı. Sürpriz olan CHP'nin tutumu oldu. Kılıçdaroğlu'nun birden fazla kez üzerine basa basa yasanın geçmesi yönünde oy kullanacaklarını açıklamasına, parti merkezinin bu yönde karar almasına rağmen CHP milletvekillerinin

neredeyse blok olarak hayır oyu verdiği anlaşılıyor.

AKP VE CHP

Oylamadan önce AKP içinde ciddi bir fire olup olmayacağı, CHP'nin merkezin aldığı karara uyup uymayacağı tartışılıyordu.

AKP, partide bundan sonrası hakkında ciddi kafa karışıklığı ve hizipleşmeler olsa da ciddi bir fire vermedi. Partiyi bölmek anlamına gelecek böyle bir hamlenin partideki herkesin elini zayıflatacağı, bunu yapmaya kalkanın hain ilan

edileceği düşüncesi, bu hiziplerin başını çeken isimlerin radikal bir adım atması tutukluğu ve tabii Saray korkusu, AKP'nin hâlâ bir arada hareket etmesine neden oluyor.

CHP'de ise durum biraz daha farklı. Kılıçdaroğlu yönetiminden memnuniyetsizlik duyanlar olsa da, AKP kadar sert taraflaşmalar şimdilik görülüyor. Bu dediğimiz, böyle bir rekabetin yarın çıkmayacağı anlamına gelmiyor. Diğer taraftan milletvekillerinin parti merkezinden aldığı kararın tam tersi yönünde tavır almasının bundan sonrasına bakiyesi olacaktır.

CHP'nin parti vasfı taşıyıp taşımadığı bile tartışmalı. Ortada ne bir siyasi akıl ne de ciddi bir liderlik mekanizması var. Parti Merkezi siyasi bir yön göstermekten aciz. Dolayısıyla parti merkezi ve vekiller arasında bir akıl ortaklığı olmadığından, aradaki makas umulmadık anlarda açılabilir.

Kılıçdaroğlu'nun, Saray darbesiyle Davutoğlu'nun görevden alınmasının ardından "devrik Başbakanı" öven açıklamaları ve hakkımızı helal ediyoruz söylemi, hem bazı milletvekillerinden hem de kamuoyundan tepki toplamıştı.

İHTİMALLER

Türkiye yine belirsiz ve çok olasılıklı bir sürece girmiş görünüyor. CHP'nin, özellikle bu türden dönemelerde inisiyatif alan bir özne pozisyonunda olmadığı, dışarıdan belirlendiği biliniyor. Emperyalist merkezlerden ve sermaye sınıfından sinyal alınmadığı durumlarda ise, ortaya son oylamada çıkan türden tablolar çıkarabiliyor.

Bu süreçte HDP'nin rahatlığı ise dikkat çekici. Demirtaş dokunulmazlıklar konusuna odaklandığı grup konuşmasında, HDP'ye yedeklenen sol yapıların "faşizm geliyor" yaygarasının aksine Erdoğan rejiminden söz etmenin gereksiz bir korku olduğunu söyleyip "(Erdoğan'ın) Bir rejim kurabilecek potansiyeli yoktur. Olsa olsa Erdoğan dönemi denebilir. Erdoğan'ın siyasi hayatı bittiği anda Erdoğan dönemi de bitecektir" ifadelerini kullandı.

PKK'nin yayınladığı helikopter vurma görüntüleri ise, bu tartışmaların ötesinde bir mesajı taşıyor. TSK'dan görüntülerin ortaya çıkmasının üzerinden birkaç gün geçmesine rağmen açıklama yapılmaması ise dikkat çekici. Ordunun en büyük avantajlarından biri olan hava üstünlüğünü tehlikeye sokan bu silahın, Erdoğan'a hem Suriye'de hem de Türkiye içinde bir sınır çekme mesajı olduğu açık.

Bu mesajın arkasında aynı anda hem ABD ve hem de Rusya'nın olduğunu düşünmek için çok neden var. PKK'nin MANPAD'ları nereden aldığı değil, MANPAD'ı bu kadar rahat kullanmak için ihtiyaç duyduğu açık ya da örtülü izni nereden aldığı önemli. Rusya ve ABD'nin aynı anda onaylaması ya da göz yumması olmadan PKK'nin hassas bir zamanda, hassas bir bölgede bu kadar radikal bir hamle yapması pek mümkün

değil. Bu, zaman zaman Erdoğan'ın kaotik kurtuluş planlarından birisi olarak da tarif edilen Suriye harekâtına biraz gecikmiş ve radikal bir sınır çekme olarak okunabilir. Suriye'de ABD'nin de Rusya'nın da Türkiye'nin bütün baskılarına rağmen gözden çıkarmaya yanaşmadığı, Kürtleri bir TSK harekâtına ezdirmeyeceği konusunda daha açık bir mesaj verilemezdi. Hele müttefiklik hukukunu koruma kararı bir veriyken.

Şimdi dokunulmazlık yasanın Meclis'ten geçmesinden, referandum, oradan bir erken seçim kararına kadar çeşitli ihtimaller zinciri var.

Sadece son 6 ayda yaşanan gelişmeler bile Meclis denilen çatının ülkeyi temsil etmekten, sorun çözmekten ne kadar uzak olduğunun bir göstergesi aslında.

Erdoğan'ın kafasına göre seçimleri yenilediği, kendi atadığı Başbakan'ı değiştirdiği, 6 ayda bir düzenli sandıkların kurulup dağıtıldığı, göstermelik bile olsa temsili demokrasinin kurallarına, yasalarına uyulmadığı bir ülkede; kısa olmayan bir vadede yeniden ister referandum, ister erken seçim olsun sandıkların kurulacağı anlaşılıyor. Öte yandan bu sefer "sandık oyunu" nun basit olacağını düşünmek, Erdoğan için bile mümkün olmayacaktır. Sandıktan ne çıkacağı belli olmayacağı için de değil, sandık oyununun hızla sandık dışı faktörlerin gölgesine sıkışması mümkün olduğu için.

Meclis ise, artık kuru gürültünün, tekme ve tokatların sahnesi olmaktan öte bir anlam taşıyor.

■ Volkan Algan

MHP tartışması ve sağın restorasyonu

Tüm bu sürecin ortasında MHP kongresi tartışmalarının da yer aldığı unutmamak lazım. Devlet Bahçeli'nin başında ciddi bir parti muhalefeti var. Meral Akşener'in başını çektiği muhalif kanat bu partinin lider merkezli otoriter geleneği düşünülürken, MHP'nin alışık olmadığı türden bir bayrak açmış durumda. Elbette Akşener'in ve peşine takılan diğer muhaliflerin bu cesareti kendilerinden gelmiyor. Düzen siyasetinin diğer aktörleri gibi onlar da emperyalizmin ve sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda girişimlerde bulunuyorlar.

AKP'nin bu partideki tartışmalara gösterdiği ilgi boşuna değil. Çünkü konu yalnızca Devlet Bahçeli'yi değil, Türkiye sağını ilgilendiriyor. Erdoğan'ın gücü ise tam da buradan, sağ taban üzerinde kurduğu tahakkümden geliyor.

"Başkan baba"nın keyfince yönettiği bir Türkiye kapitalizmi ise, ne emperyalizm ne de Türkiye'de sermaye sınıfı açısından kabul edilebilir. İşte bu nedenle de uzun süredir bu sorunu çözmekle uğraşıyorlar. Bu anlamda çözüm, düzen siyasetinin sağ ayağı üzerinde bir tasarım yapılmadan gerçekleşemez.

Bu ilk defa da denenmiyor: Erdoğan'sız AKP'den

zayıflatılmış Erdoğan'a, CHP'nin sağ açılımlarından, şimdi AKP milletvekili olan Numan Kurtulmuş-Mustafa Soyly gibi isimlerin Erdoğan'a karşı piyasaya sürülmesine kadar bir dizi tasarım, proje ve denemenin altında hep bu hegemonyayı kırmaya ya da zayıflatma niyeti vardı. Erdoğan da bunu gördüğünden ya rakiplerini asimile etti, ya ezdi. Aynı anda da sağcılığın dozunu artırdı.

Türkiye'de bir kısım solcunun hayalini gördüğü CHP-HDP koalisyonu gibi bir seçenek hiç olmadı aslında. Bu türden bir siyasi rüzgârın başka ek faydaları vardı, ancak iş dönüp dolaşıp hükümet kurmaya gelince yine AKP ile CHP masaya oturacaktı.

Türkiye sağını görmezden gelen bir planının tutmasının imkânsızlığı açık. Bunu en çok sermaye sınıfı biliyor.

Üstelik Erdoğan'ın elinde yeniden şekillendirilip merkeze yerleştirilmiş olan Osmanlıcı bir Türk - İslam sentezinin alanı dışında kalan ve AKP eklentisi haliyle MHP'nin de giderek dışarı ittiği bir toplumsal unsur var: İzmir gibi kentlerde ciddi bir sayısal ve ideolojik ağırlık oluşturan eğitimli beyaz milliyetçiler.

MHP ve Meral Akşener tartışması bu noktalarda önem kazanıyor.

Suriye'de 'faili meşhur' katliam

ZARA'DA YAŞANAN ALEVİ KATLIAMININ ARKASINDA SURIYE KONUSUNDA TAM BİR UYUM İÇİNDE OLMADIKLARI İYİ BİLİNER ABD, SUUDİLER VE AKP ÜÇLÜSÜ VAR. CENEVRE MASASINI DİNAMİTLEME KARARINDA OLAN AKP TÜRKİYESİ, MEVCUT DENGELERLE MASADAN HAYIRLI SONUÇ ALAMAYACAĞINI DÜŞÜNEN SUUDİLER VE MASAYA GÜÇLÜ OTURAN ESAD'I ZAYIFLATMAYA KARARLI ABD KATLIAMA FARKLI TAVIRLARLA ORTAK OLDULAR.

Suriye'de cihatçılar Alevi, Şii ve Hıristiyan sivilleri sıklıkla hedef aldı ancak hiçbir zaman bu terör "rastgele veya kontrol dışı" olmadı. Son olarak Hama'ya bağlı Alevi köyü Zara'da 12 Mayıs'ta yaşanan kan dondurucu katliama da bu gözle bakmak gerekiyor.

Zara, Hama ile Humus'u birbirinden ayıran sınır üzerinde yer alan küçük bir Alevi köyü. Zara'nın hemen güneyinde, cihatçı grupların Humus'ta kontrol ettikleri son bölge olan Rastan düzlüğü yer alıyor. Batısında Teldu, güneyinde Telbise ve kuzeyindeki Rastan kasabaları arasında yer alan bu üçgen, Humus merkezindeki cihatçı grupların 2014 yılında Esad yönetimiyle anlaşarak bölgeyi terk etmeleriyle birlikte tümüyle kuşatılmış oldu. 12 Mayıs'ta köye sızan Ahrar'uş Şam ve Nusra Cephesi liderliğindeki cihatçılar, en az 115 kişiyi ya katletti ya da Rastan'a kaçırdı. Cihatçı grupların elinde hala kaç kişinin esir olduğu bilinmiyor.

PİLOT BÖLGEDE ATEŞKES SABOTAJI

Suriye ordusu 2015 yılı sonunda bu bölgeyi tümüyle ele geçirmek için geniş çaplı bir operasyon düzenledi ama ilerleme kaydedemedi. 2016 yılı itibarıyla Şam yönetimi yeni bir hamle yaptı. Bölgedeki yerel silahlı muhalif grupları ve cihatçı grupları birbirinden ayırmak için yerel ateşkeslere gidildi. Silahlı gruplar, bölgelerine cihatçıları sokmadıkları ve Suriye ordusuna saldırmadıkları müddetçe kendi bölgelerini kontrol edebileceklerine dair güvence aldılar. Ateşkes süreci bizzat Rusya'nın arabuluculuğuyla yürütüldüğünden hızla yol alındı. Mayıs ayı başında önce Hama'ya bağlı Kavkab, ardından Semra köylerinde silahlı gruplar, Suriye ordusuna saldırmayacaklarına dair söz vererek, aftan yararlandı. Zara'daki katliamdan sadece 2 gün önce Zara'nın hemen batısındaki komşusunda Cercisa'da bir ateşkes anlaşması

imzalandı.

Bu nedenle cihatçı gruplar, Zara'da katliam yaparak Suriye ordusunu bölgede büyük bir askeri operasyona zorlamış oldu. Ayrıca Zara, ateşkese yeltenecek silahlı gruplar için büyük bir gözdağıydı.

BÜYÜK HEDEF CENEVRE

Ancak Zara katliamının hedefleri bununla sınırlı değil. Nitekim, Suriye Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada da bu noktaya dikkat çekildi. Açıklamada, katliamdan Suudi Arabistan ve Türkiye sorumlu tutulurken, amaçlanan Cenevre'deki müzakerelerin boşa düşürülmesi olduğuna dikkat çekildi.

Bu açıklamanın altını dolduracak bir dizi veri bulunuyor. Suriye'de çatışmaların dondurulmasına yönelik ilk Rus-ABD mutabakatının hemen ardından 1 Nisan'da Zara katliamının baş aktörleri olan Nusra Cephesi ve Ahrar'uş Şam

güney Halep'teki Tel Eys'i ele geçirdi. Şam'ın bu saldırıya misillemesini bahane eden gruplar bu kez Halep merkezine cehennem topu ve roketler yağdırdı ve ateşkes kontrolden çıktı. Ancak Rusya ve ABD'nin ikinci kez el sıkışmaları ve bu kez anlaşmanın Halep'i de kapsamının ardından ikinci hamle yine Nusra Cephesi ve Ahrar'uş Şam'dan geldi. Bu kez hedef yine güney Halep'te bulunan Han Tuman ve Halidiye oldu. Her iki kasaba İran bağlantılı milislerin denetimindeydi ve saldırılarla birlikte yeniden Tel Eys'in ardından olduğu gibi çatışmaların kontrolden çıkması hedeflendi. Üstelik silahlı gruplar, İranlı milislere ağır bir kayıp verdirerek, Tahran ve Moskova arasındaki ittifakı da çatırdatmayı hedefledi. Planlanan basitti, cihatçı grupların destekçisi ülkeler, İran ile Rusya'nın ateşkes konusundaki nüanslarının farkındaydı. İran, Halep'te cihatçıların yenilgiye uğratılmasından önce Cenevre masasına oturulmasına sıcak bakmıyordu. Rusya, ABD ile yaptığı görüşmelerden sonuç çıkacağı konusunda umutluydu ve sahada dengeler Cenevre'deki durumu etkileyecek boyuta ulaşmadığı sürece ateşkesin korunmasından yana oldu. Ancak beklenen olmadı. Bilakis, Rusya ve İran koordinasyon içinde ve Han Tuman'la sınırlı bir askeri yanıt vererek planları

boşa düşürdü.

ESAD YA GİDER...

Bu gerilim dalgasının Türkiye ve Suudi Arabistan'ın ortak operasyonu olduğunu gösteren çeşitli emareler var. Öncelikle, hem güney Halep'te hem de Zara'da başrol oyuncularından olan Ahrar'uş Şam'ın Türkiye'nin onayı olmadan bu tip hamlelere kalkışması mümkün değil. Bunun iki nedeni var, birincisi, Ahrar'uş Şam sahada bugüne kadar Türkiye'nin onay vermediği hiçbir operasyona katılmadı. Bu uğurda zaman zaman Nusra Cephesi ile sürtüştüğü bile oldu. İkincisi, Güney Halep'te yaklaşık 20 bin militanın katıldığı tahmin edilen saldırının boyutu, Türkiye'nin askeri yardımları tırmandırmaması durumunda mümkün görünmüyor.

Peki, Suudi Arabistan ve Türkiye neden çatışmaların dondurulmasını sabote etmek için önce Güney Halep kırsalını askeri olarak hareketlendirip ardından Zara'da katliama girişti? Kuzey Suriye'ye bakarak Türkiye'nin ateşkesteki yararlandığı ve bu süreyi silahlı grupları ihya etmek için kullandığı açık olsa da sürecin tüm Suriye'ye yansımalarına bakıldığında zamanın Esad ve müttefiklerinin lehine işlediği bir gerçek. Suriye ordusu bu süre zarfında Şam ve Dera gibi iki kritik cephede, kendisini zorlayacak hiçbir engelle karşılaşmamıştı. Ve Cenevre masasında da ABD'nin "Esad bu sürecin sonunda gitmeli" ısrarına rağmen, askeri kazanımlarıyla kendi kurallarını dayatabiliyordu. Türkiye, Cenevre süreciyle Suriye sürecinin bütünüyle dışına itildi. Ancak Suudi Arabistan 'muhalifleri' Riyad'da bir araya getirip tek çatı altında topladı. Rusya'nın 'PYD de görüşmelere katılın' baskısını püskürten Suudi Arabistan Cenevre'de Riyad'da bir araya getirdiklerini, 'Muhalifler adına masaya oturan yegane oluşum' olarak dayattı.

**CENEVRE
KONFERANSI'NDA
KONUŞAN SURIYE
DIŞİŞLERİ BAKANI
VELİD MUALLİM
"ERDOĞAN'IN
BAŞBAKANI
OLDUĞU HÜKÜMET
TERÖRİSTLERİN
TOPRAKLARINDA
BARINMASINA İZİN
VERDİ, ONLARI
SİLAHLANDIRDI VE
EĞİTİP SURIYE'YE
YOLLADI." DİYEREK
ERDOĞAN'IN SURIYE
POLİTİKASINI
ELEŞTİRDİ.**

Tüm bunlar Suudi Arabistan'ın Türkiye'nin aksine oyunda kalmasını sağladı. Ancak Suriye'nin sahadaki askeri durumdan kaynaklanan kozlarını bozmak için Riyad, siyasi hamlelerinin yeterli olmayacağını biliyordu. Bu da onu Tel Eys'ten başlayarak, süreci dinamitlemeye itti. Suudi Arabistan bu tehlikeli oyunu oynayacağını, Rusya ve ABD ikinci kez çatışmaların dondurulması için el sıkıştığında Dışişleri Bakanı Adil el-Cubejr tarafından şu sözlerle duyurulmuştu: Esad ya siyasi sürecin sonunda, ya da askeri müdahaleyle gider.

ABD GÖZ MÜ YUMDU?

ABD, Suudi Arabistan'ın Türkiye aracılığıyla müdahalesine onay vermeden ne Güney Halep'teki saldırı dalgası ne de Zara katliamı mümkün olurdu. Peki ABD, kendi mimarı olduğu süreci sabote etmeye mi çalıştı?

Öncelikle Suriye'de hangi gruba hangi silahların sağlanacağını, Türkiye'deki CIA ajanlarının kontrol ettiğini 2012'de hem Washington Post hem de New York Times gibi ABD yönetiminin gayri-resmi yayın organları açıkça yazmıştı. Zara'daki katliamdan bir gün önce ise ABD, Rusya'nın Ahrar'uş Şam'ın terör örgütü ilan edilmesine yönelik BMGK'ya sunduğu karar tasarisını veto etmişti. Bu tabloya bakılınca "Cenevre sürecinin sabotajını ABD mi istedi?" sorusuna evet yanıtı verilebilir ancak durum böyle değil. ABD, Cenevre'deki masanın tümüyle devrilmesine neden olacak Suudi Arabistan'ın 'B planlarına' bugüne kadar olur vermedi ancak Şam yönetiminin Esad'ın istifasına direnmesini sağlayan mevcut avantajlı pozisyonunun da altını oymaya çalışıyor. Bu nedenle Suudi Arabistan ve Türkiye'nin ortak imzasını taşıyan provokasyonlar, 'çok aşırıya gitmedikleri' müddetçe ABD'nin de menfaatine bir durum yaratıyor.

Cenevre Konferansı'nda konuşan Suriye Dışişleri Bakanı Velid Muallim uluslararası camiadan Suriye'ye silah akışını durdurmasını ve terörizmi desteklemeyi bırakmasını istedi.

“Ortada kuyu var soldan geç!” oyunu tutar mı? AB mezarlığında sosyal demokrasinin cenazesi

AVRUPA’NIN ŞİŞKİN HEGEMONU ALMANYA’DA ESKİ SOSYAL DEMOKRAT PARTİLER SİLİNİYOR, YENİ, GİDEREK “DAHA YENİ” SOSYAL DEMOKRAT PARTİLER SAHNEYE İTİLİYOR. ŞİMDİLİK ‘PROTOTİP’ ÜRETİMİ YAPILAN SAĞ POPÜLİST – FAŞİST KİTLE HAREKETLERİ PALAZLANIYOR. TÜM BUNLAR KAPİTALİZMİN UZAYAN ÇARESİZLİĞİ İÇİNDE BAŞKA VE DAHA KÖKLÜ ÇARELERİN SAHİPLERİNİ GÖREVE ÇAĞIRIYOR.

ABD’de Hillary Clinton’ı zorlayan bir Bernie Sanders var ama, Avrupa’nın sosyal demokratları resmen panik içinde. “Ortanın solu”, yaşlı kıtanın birçok ülkesinde ihmal edilebilir bir ağırlık sahibi artık. Geçen yıl Avrupa’da yapılan 12 seçimden 11’i ortanın solundaki partilerin hezimetleriyle sonuçlandı. Polonya, İrlanda, Hollanda ve Yunanistan’daki “klasik” sosyal demokrat partilerin oy oranları yüzde 10’u bile aşamayacak düzeyde. Soğuk Savaş’ta komünizme karşı

semirtilen ve varlığını sosyalizmin çözümlerinden sonra da sürdüren sosyal demokratlar çöker, neoliberal barbarlığın alışılmış “sol kâhyaları” tel tel dökülürken, açık ve kitlesel faşist partilere dönüşecek sağ popülist hareketlerdeki patlamalı yükseliş, AB’yi neredeyse uçurumun kenarına getirip bırakmış görünüyor. AB’nin sosyal demokratlarından çok, sermayesi tedirgin. Emperyalist demokrasiyi sonuçta birilerinin finanse etmesi ve koruması gerekir.

‘VİYANA MUHAREBESİ’

Aslında felaketin en görünür olduğu ülke Avusturya. Avusturya’da 1945

sonrasında iktidardan neredeyse hiç kopmamış sosyal demokrasi ve partisi, Avusturya Sosyal Demokrasi Partisi (SPÖ), bitmek üzere. Bir “Blair-Schröder döküntüsü” olarak resmedilen “kaçak başbakan” Werner Faymann döneminde, SPÖ, tam 18 seçimden art arda oy yitirerek çıktı; yolun sonunu bulmuş görünüyor. Dolayısıyla açık faşizme kapıları açık bir “sağ popülist” parti olarak

AfD Genel Başkanı Frauke Petry (solda) ve FPÖ Genel Başkanı Heinz-Christian Strache (sağda)

Avusturya Özgürlük Partisi'nin (FPÖ), adayı Norbert Hofer ile 22 Mayıs akşamı seçimden cumhurbaşkanlığını kaparak çıkması kimseyi şaşırtmayacak. Hatta tam tersine, Yeşil aday Alexander Van der Bellen'in bu seçimden önde çıkması sürpriz sayılacak. Viyana düşmüş gibidir.

Aşırı sağın zengin merkezdeki bu kitlesel yükselişi, Fransa'daki Front National'ı Almanya'da Almanya için Alternatif'in (AfD), Avusturya'da da FPÖ gibi "protofaşist" (adlandırma Georg Fülberth'e ait) partilerin izlemesi, AB'nin kaydığını gösteriyor: Alman solunun yorulmak bilmez komünist profesörü Georg Fülberth'e göre, Almanya'daki AfD henüz faşist değil, ama sonuçta "protofaşist" bir niteliğe sahip. "Prototip" in henüz seri üretime geçmemiş bir model olduğunu hatırlatan Fülberth, sosyal demokrasinin yerle yeksan olduğu koşullarda, "protofaşist" partilerin şaşırtıcı olmadığını belirtiyor. Bu arada da AfD'nin, yönetimdeki açık neoliberal kadroları resmen tasfiye ettiğinin görülmesi gerektiğine işaret ediyor.

Gerçekten de AfD'nin yer yer "sol kokan" söylem ve taleplerle kitle bağını güçlendirmesi, elit neoliberal isimleri parti yönetiminden ve hatta partiden uzaklaştırması, silinen sosyal demokratları "özeleştiriyeye" zorluyor. Sosyal demokrasinin beşiği Almanya ve Almanya Sosyal Demokrat Partisi'ndeki (SPD) gelişmeler "beklenen şarkı" adını hak ediyor: Artık federal düzeydeki anketlerde yüzde 19'lara kadar gerileyen SPD'nin "cevval" başkanı Sigmar Gabriel, geçen hafta "toplumsal adalet" konulu parti konferansında Sol Parti'nin güçlü ismi ve SPD'nin de eski başkanlarından Oskar Lafontaine'i bile heyecanlandıran talepler dile getirdi. Ancak seçmen ve parti tabanını gözeten bu pek hesaplı sosyal adalet vurgusunun yine de partiyi kurtarmayacağı biliniyor. Zaten Lafontaine de "Laf iyi de, bizim için önemli olan pratiktir" demeye getirdi, fakat bu yeni köprüyü elinin tersiyle itmedi. Sigmar Gabriel, eyaletlerin başbakanlığı yapan SPD yöneticilerini 23 Mayıs'ta "özeleştir" bir parti içi toplantıya çağırarak ek bir sinyal daha yaymış oldu. Bütün bunlar, "Tarzan zor durumda" başlığı altında izlenebilecek gelişmeler.

AYNI OYUN: KESTANELER VE ATEŞ

Sonuçta, SPD ve Sigmar Gabriel ile iyice açığa çıkan bir şey var: Tony Blair- Gerhard Schröder damgalı emek karşıtı "sol" politikalarla, elitlerin paraya boğulduğu, ama yoksulluğun da aynı hızla yayıldığı AB'nin hegemon ülkesinde, iktidar olmak kolay değil. Schröder damgalı tasarruf politikalarıyla bütün kazanımları elinden alınan emekçi sınıflar ve sayısı 25 milyona yakın emekliden sandıkta oy çıkarmak, mümkünün dışında bir şey artık. Hele bu yoksulları, bir de İslamcı teröristler ve Almanya'nın İslamcı işgalinin veya bir içsavaşın arifesinde olduğu tezleriyle korkutursanız.

Dolayısıyla eylül ayında Berlin'de ya-

SNP Genel
Başkanı Nicola
Sturgeon
(Ortada)

pılacak eyalet seçimlerinden beklenenin de ötesinde bir hezimete uğrayabileceğini düşünen SPD yönetimi, sosyal adalet ataklarıyla ve özeleştirilerle durumu kurtarmaya çalışıyor. Geçen haftaki bir kamuoyu yoklaması (Infrates/dimap), şimdi Berlin'de seçim olsa, SPD'nin yüzde 23, Yeşiller'in yüzde 18, Sol Parti'nin yüzde 16 oy alabileceğini gösteriyor. Sağ popülist AfD ise daha şimdiden yüzde 15'i bulmuş durumda. Asıl acısı, ki Angela Merkel'i her an başbakanlık koltuğundan edebilecek bir gelişme bu, Hıristiyan Demokrat Birliği'nin (CDU) oyların en fazla yüzde 19'unu alabilmesi. Yükselen AfD, önümüzdeki aylarda Berlin'de herkesi şaşırtan bir sonuç alabileceğini şimdiden ilan ediyor.

Dolayısıyla SPD'nin Sol Parti'ye Lafontaine üzerinden yaklaşma çabaları, ihracat patlaması yaşayan ve elitlerinde inanılmaz bir sermaye birikimi bulunan AB hegemonunda ("jeoekonomik güç") yoksullaşan kitlelerin yeni sürprizlerine bir erken yanıt olabilir. Tutacağını pek kimse düşünmüyor artık.

ORTADA KUYU VARSA...

Aslında tanıdık bir süreçten geçiyoruz: Sosyal demokratlar silinir, protofaşist nitelikli sağ popülist partiler sadece Almanya ve Avusturya'da değil, Fransa, Hollanda, Macaristan, Polonya ve İrlanda'da da büyürken, merkezdeki bu adımlar eski bir yöntemi/oyunu hatırlatıyor. "Ortada kuyu varsa" soldan geçilebilir: Türkiye'deki sosyal demokrat aldatmacanın böyle bir ithal ürünü olduğunu görüyoruz.

AB merkezinin sosyal demokratları, şu günlerde İskoçya'daki sosyal demokrasinin (İskoç Ulusal Partisi-SNP) "civil nationalism" diye etnik ayrımcılık içermeyen, yurttaş katımlı bir anayasal

yurtseverlik çıkışını yakın takibe almış durumda. İskoç kimliğinin altını çizen SNP'nin altyapı özelleştirmelerine, Ortadoğu'daki askeri maceralara karşı ve parasız yüksek öğrenimden yana tutumu, partinin geçen haftaki yerel seçim başarısını açıklıyor çökmüş AB sosyal demokrasisine göre...

AB kapitalizmi, tıpkı Türkiye kapitalizmi gibi, yarattığı yapılarla kapitalizme karşı çıkışların önünü kesmeyi başarıyor. Bu yapılar, insanların kapitalizmden memnuniyetsizliğini yaşamasını, kapitalizm dışına düşünmesini engelliyor. Kültür endüstrisi bu yapılardan sadece biri. Dolayısıyla, kapitalizme tepkinin antikapitalist sloganlar eşliğinde etkisizleştirilmesi, böylece serbest piyasa demokrasilerinin sağ popülizm ve "daha yeni" sosyal demokrasilerle el ele devamı sağlanıyor. Kapitalizm ve demokrasi-sinden şikayet edenlerde, krizle birlikte, "Tamam da, valla bu kapitalizmden iyisi de yok işte" duygusu yayılıyor. Klasik "orta sol" çökerken, yeni orta sol politikalarla sosyalizmin imkânsızlığı propaganda edilebiliyor. Ancak, AB fena sallanıyor.

Fena sallanıyor, çünkü bu kriz önceliklere hiç benzemiyor; 2007'den beri de bitmek bilmiyor. O zaman, komünistlerin de "demokrasi vurgunu" yemiş eski yapı ve yoldaşlarına benzememesi kimseyi şaşırtmayacaktır. Eski sosyal demokrat partiler silinir, yenileri teşvik edilir ve şimdilik protofaşist sağ popülist kitle hareketleri palazlanırken, bütün bunları yeni bir komünist çıkışla göğüslemek isteyenler olacaktır. Var zaten. Merkezde veya kenarda...

AB tıkanınca, antiemperyalizmin ve sosyalizmin işi zorlaşmıyor.

YENİ SOL
POLİTİKALAR
DÜZENDEN
UMUDU KESMİŞ
OLAN GENİŞ
KİTLELERE YENİ
BİR DÜZEN UMUDU
TAŞIMİYOR.
TERSİNE, İNİŞ
ÇIKIŞLARI,
YARATTIKLARI
HAYALLER
VE HAYAL
KIRIKLIKLARI İLE
ÇÜRÜK DÜZENİN
ALTERNATİFİ
OLMADIĞI HİSSİNİ
GÜÇLENDİRİYOR.

KEMAL OKUYAN

Bugün devrim için

Tecavüzcüyü evlilikle aklamak... Meclis, bir Erdoğan'ı başkan yapmakla bir de bununla uğraşiyor.

Kapitalizm siyasi iktidarda ci-simleşmiş, çocuklara tecavüz ediyor; emeğe tecavüz edebildiği için, adalete tecavüz edebildiği için, bilime ve sanata tecavüz edebildiği için...

Ve biz bu ülkede her sabah kaç çocuğa tecavüz edildiğini öğrenerek ve de bunun buzdağının sadece görünen kısmı olduğunu bilerek başlıyoruz güne...

Devrimcilik sabır işçiliğidir de, sabır filan kalmadı. İhtiyacımız olan sabır değil, inat.

O halde "bugün devrim için ne yaptın"? Goygoyla olmuyor.

Zamanı ne kadar iyi kullandın, kaç kişinin elinden tutun, kaç kez dik durdun, kaç saatini sermayeye ne kadarını insanlığa verdin, kaç dakika tembellik hakkından feragat ettin, kendini kaç defa üretken kaç defa asalak hissettin, kaç kez başkalarını ve kendini kandırdın, kaç kez gerçeğe bel bağladın?

Umutsuzluk bulaşıcı bir hastalıktır ve bugün ülkede giderek yayılmaktadır. En fazla "yenilmez" ve "yeri doldurulamaz" bir adamla ilgili efsanelerden güç almaktadır.

Türkiye'de sol, artık alay konusu olmaya başlayan ilkel hamasetle değil, akıl ve yaratıcılıktan beslenen bir kararlılıkla umut antikorlarını çoğaltmak durumundadır.

Çekip koparmak gerekiyor, koparabildiğimiz kadarını.

Düzen siyaseti bitti. Kimse artık inanmıyor, her şeyin yalan, herkesin hain, en gelişkin olanından başlayarak hepsinin cahil olduğunu düşünmek için solcu olmak gerekmiyor; milli irade diye yutturdukları parlamentoda vekillerin oylarını gözetleyen sapıklar iktidar saflarında.

Bir iktidar partisi ki, başbakanını buruşturup atıverdi kenara, "kişiliksizdi ama istendiği kadar değil" diyerek... Bir ana muhalefet partisi ki, Meclis'teki oylamaya "Anayasa'ya aykırı ama evet vereceğiz" diye gidip, çoğunlukla "hayır" oyu atmayı "yaratıcı" siyaset sanmakta... Bir diğer muhalefet partisi ki, genel başkanı kongrede devrilmemek için iktidar partisinin kanatları altına sığınmakta... Meclis'ten atılmakla tehdit edilen bir başka muhalefet partisi ki, düne kadar ülkeyi karanlığa gömen iktidarın temsilcileriyle neden sarmaş dolaş görüntü verdiklerini bile açıklamaktan aciz, "koşullar uygun olursa yine aynısını yaparız" diyebilmekte...

Düzen siyaseti bitti.

Umutsuzluğun temelinde bu var.

Düzen siyaseti inandırıcıyken umutsuzluk yayıyordu, bitirken de umutsuzluk saçıyor her tarafa.

Evet, çekip koparmak gerekiyor düzen siyasetinden.

Referandum geliyormuş, "hayır cephesi"ni örgütlememiz gerekiyormuş, erken seçim kapıdaymış, "en geniş güçlerin birliği"ni şey etmeliymişiz.

Yani...

Umutsuzluğun parçası olmalıydık.

Referandum ya da sandık karşımıza konduğunda tek bir amaç için, bu oyunun parçası olmayacağımızı göstermek için tavrı alırız. Diktatöre hayır da deriz, sosyalizme evet de!

Ama bu ahmaklığın ve çürümenin parçası olmayız.

Her tarafı dökülüyor sistemin, her tarafından kan ve kir akıyor, her tarafta tekleme ve kriz işareti var. Sürekli kavga, sürekli gerilim...

Bir tek işçi sınıfını sömürürken hayat pürüzsüz!

İhaleler tıkr tıkr veriliyor, kölelik anlamına gelen iş yasaları şak diye geçiyor, ülkede neredeyse tek bir grev yok, insanlara işten çıkarıldıkları haber bile verilmiyor.

Böyle bir ülkede Hulusi, Sümeyye'ye

“ TÜRKİYE’NİN
SORUNU
ERDOĞAN’IN
BAŞKAN OLUP
OLMAMASI
DEĞİLDİR.
TÜRKİYE’NİN
SORUNU, BU
ÜLKENİN TEMEL
SORUNUNUN
ERDOĞAN’IN
BAŞKAN OLUP
OLMAMASI
OLDUĞUNUN
SANILMASIDIR.
ERDOĞAN’IN
DÜZEN İÇİ
KARŞITLARININ
ZAYIFLIĞI, BİZİM
UMUTSUZ-
LUĞUMUZ DEĞİL
UMUDUMUZ
OLMALIDIR.
BUGÜN DEVRİM
İÇİN NE YAPTIN?
KAÇ KİŞİYİ
ERDOĞAN
SENDROMUNDAN
ÇIKARDIN? ”

ne yaptın?

şahit olur elbet.

Biz bu kavgada varız. Diktatör bozuntusuna, onun nazırlarına, pašalarına, kadılarına, hocalarına; hayır denmesi gereken her durumda...

Ama yarın bir kez daha, tıpkı 2011'de, tıpkı 2014'te, tıpkı 2015'te olduğu gibi "diktatöre karşı birleşelim" çağrısı yapıldığında, "biz buradayız, sizi de bekleriz ama o bataklığa asla sürüklenmeyiz" diyeceğiz, şimdiden söylemesi.

Ekmeleddin'den, Selo Başkan'dan, onlar olmadı cemaat bülbüllerinden, Gül'den, Arınç'tan, Hoca'dan, Akşener'den umut çıkmayacağını birileri söylemek zorunda. Antikorları çoğaltmak için.

Diktatöre boyun eğmeyeceğimiz gibi, şantaja, tatava yapma diyenlere de boyun eğmeyiz.

Asgari müştereklerde buluşmayacağız. Diktatör sorunsa, herkes bildiği gibi mücadele etsin onunla, buna itirazımız yok.

Ama...

Artık açık konuşma zamanı geldi, asgarisi ya da azamisi yok: Yurtseverlik, cumhuriyetçilik, aydınlanmacılık, emperyalizm ve faşizm karşıtlığı, sermaye sınıfına ve onun düzenine karşı düşmanlık. Bütün bunlardan tek bir parçanın eksilmesi bile çürütücüdür.

Laik olalım ama Kürt milliyetçiliğine göz yumalım. Laik olalım ama Türklükle flört edelim. Laik olalım ama çağdaş sermayeyi hoş görelim. Laik olalım ama NATO'da kalalım.

Kalsın!

Bizim durumumuz o kadar umutsuz değil. Umutsuz olan, bitmiş bir düzenin içinden çare çıkarmaya çalışanlar.

Ama onlar çoğunlukta...

Hep birlikte oradalar... Uyum sağlayanlar, nemalananlar, yakınanlar...

Çoğalmamız gerek.

Bugün devrim için ne yaptın?

Ölçülebilir mi bu?

Evet.

Ölçülebilir, kaç kişiyi çekip aldın çürüten düzen siyasetinden? Yanıtlanması gereken budur ve hiçbir sözün,

hiçbir eylemin, hiçbir yazının çoğalmaya hizmet etmiyorsa değer taşımadığı bilinmelidir.

Bu yazı, Meclis'e bakıp acı acı gülünmesinden, "ne olacak bu memleketin hâli" diye hayıflanılmasından, AKP'nin içinde, CHP'nin kenarında, MHP'nin tepesinde yaşananlardan dehşete düşülmesinden dolayı yazılmıştır.

Bu tabloda iki Türkiye vardır. Vah vah bir sonuçtur ama oh oh da bir sonuçtur.

Memlekete düzeysizliğin, ahlaksızlığın, yalanın, ikiyüzlülüğün egemen olmasından mutlu değiliz elbette, ama "hepimiz aynı gemideyiz" in kocaman bir yalan olduğunu çok iyi biliriz. Batacaksa batacak o gemi ve batıyor. Batsın!

Yeni bir yaşam, yeni bir ahlak!

Türkiye'nin sorunu Erdoğan'ın başkan olup olmaması değildir.

Türkiye'nin sorunu, bu ülkenin temel sorununun Erdoğan'ın başkan olup olmaması olduğunun sanılmasıdır.

Erdoğan buradan güç almaktadır.

Erdoğan'ın düzen içi karşıtlarının zayıflıkları buraya odaklanmalarıdır.

Erdoğan'ın düzen içi karşıtlarının zayıflığı, bizim umutsuzluğumuz değil umudumuz olmalıdır.

Bugün devrim için ne yaptın?

Kaç kişiyi Erdoğan sendromundan çıkardın?

Fotoğraf: Diren Düzgün

İspanya'da sol: 'Kurulu düzen' sarsılırken

İSPANYA'NIN ÖFKELİLERİ AVRUPA'DA BAZEN POPÜLİST SAĞ PARTİLERLE BAZEN YENİ SOSYAL DEMOKRAT HAREKETLERLE KENDİNİ GÖSTEREN 'KURULU DÜZEN' KARŞITLIĞINA OTURUYOR. ÖFKELİ DÜZEN KARŞITLIĞI İDDİALARININ AKSİNE KAPİTALİST DÜZENLE HESAPLAŞMADAN KAÇIYOR, BİR YENİ 'DÜZEN' OLAN SOSYALİZME DE MESAFELİ DURUYOR.

Birleşik Sol lideri, Alberto Garzón (solda) ve Podemos lideri Pablo Iglesias (sağda)

İspanya'da sol, tarihsel ve ulusal olarak parçalı bir ülkenin gelişimi ile paralellik gösterdi. Geniş bir köylülük ve toprak sorunu ile birden fazla ulusal sorunun iç içe geçtiği İspanya'da, ilginç bir dinamik olarak köylerde kendisini bulan bir anarşist damar hep güçlü olageldi. Bütün 20. yüzyıl boyunca köylü sorunu, toprak sorunu ve ulusal sorun çerçevesinin en üstüne, bir de cumhuriyet sorunu eklenince, İspanyol solunun tamamını kesen bir eksen şöyle-böyle elde etmiş oluruz.

İspanya'da burjuva devrimi sorunu da bunlar etrafında şekilleniyordu. 1921 yılında iki farklı hizbin birleşmesiyle Komintern üyesi olan İspanya Komünist Partisi'nin (PCE) İç Savaş'a kadar izlediği strateji de bu dörtlü sac ayağına yaslanıyordu. Bununla birlikte PCE'nin tutarlı ve kararlı bir harekete dönüştüğü iddiası hayli eksik kalacaktır. Komintern temsilcisi Dmitriy Manuilskiy'in vezir ifadesiyle, "İspanya'da, belki Rusya'da bile bulunmayan mükemmel bir işçi sınıfı vardır, ancak PCE küçük gruplardan oluşmaktadır ve bir komünist parti değildir." Manuilskiy'in "trajedi" dediği durum budur.

Bu trajedi, az veya çok, Avrupa'daki neredeyse bütün komünist partiler için geçerli sayılabilir. Trajedinin kesintiye uğradığı ve İspanya'nın tüm dünyanın gündemine oturduğu Halk Cephesi ve İç Savaş döneminde ise, büyük fedakarlıklar, enternasyonal dayanışmanın bugün bile konuşulan örnekleri ve sonunda yenilgi vardır. PCE'nin de, yeniden yapılandırıldıktan sonra, öncülüğünü yaptığı avro-komünizmin ilerleyişinde yenilgi-

nin ne kadar payı vardır, yoksa sorun ta Manuilskiy'in keskin gözleminde mi aranmalıdır, bu tartışmanın yeri burası değil. Ancak İspanya, komünist partilerin 89-91 döneminde tüm dünyada likidasyon saldırısına uğramasından epey önce, bu yola girmiş bir partiye sahipti.

Bu nedenle, İspanya solu hakkında düşünürken, örgütsel-sınıfsal-ulusal bölünmüşlüklerin, aslında tek bir "reformist" proje ile birbirine bağlandığına ilişkin güçlü veriler var elimizde. Anarşist hareketten PCE'ye, ulusal kurtuluşçu partilerden sosyal demokrasiye kadar, Cumhuriyet sorunu etrafında şekillenen siyasal sistemden kesin bir kopuşa yeltenmeyen partilerle karşı karşıyayız. Üstüne üstlük komünist partilerin, birer "parti olmayan partiye" dönüşmeleri de cabası...

Bu noktada, PCE'nin "seçimlerde başa çıkamayacağı" düşündüğü İspanya Sosyalist İşçi Partisi (PSOE) ile yarışmak için daha geniş ittifaklar aramaya başlaması şaşırtıcı değil. İç Savaş'ın bir başka önemli partisi PSOE'ye karşı zaman zaman sert, zaman zaman uzlaşmacı tutumlar alan PCE'nin kurduğu geniş ittifakın içinde İspanya Feminist Partisi, Açık Sol, Cumhuriyetçi Sol, Devrimci İşçi Partisi gibi gruplar bulunuyor.

Bu partiler ve ittifakları "Birleşik Sol - Izquierda Unida (IU)" haklı olarak PSOE'yi sağcı Halk Partisi (PP) ile aynı görüyordu. 2011 yılında başlayan ve bugünkü Podemos'u oluşturan "İndignados - Öfkeli" hareketi ise, PSOE'nin kemer sıkma politikalarına karşı, "sokak"ta, "kurulu siyasi düzene karşı"

ve çoğunlukla orta sınıf belirlenimli bir politik hattı yansıtan "yeni" bir oluşumun işaret fişeğini atıyordu.

Bu "Öfkeli", tüm Avrupa'daki kemer sıkma karşıtı/popülist akımlardan ayrı değerlendirilemez. Yunanistan'da SYRIZA'da, İtalya'da Beş Yıldız Hareketi'nde, Fransa'da çeşitli sağcı-popülist partilerde gördüğümüz "anti-establishment" (kurulu düzen karşıtı) siyaset Podemos'un da tüm siyasal söylemine içkindir. En basit haliyle yeni sosyal demokrasi ve kapitalizmin reforme edilmesi kapsamında değerlendirilebilecek bu partinin şu anda ülkenin üçüncü büyük partisi haline gelmesi, Avrupa çapında hesaplaşmanın kurulu düzen (neoliberalizm) ile kurulu düzen karşıtları (popülist, bazen faşizme çalan sağcı, zaman zaman Keynesçi bir modeli savunan merkezci) arasında döndüğüne ilişkin yanılsamalara yol açıyor.

En sonunda, Podemos ile IU'nun seçim ittifakı yapacağını açıklaması ile beraber, İspanyol solundaki çok partçılık-program ortaklığı "diyalektiği" tamamına ermiş oldu. Bu tablodaki tek istisna, "sektelikle" suçlanan İspanyol Halklarının Komünist Partisi (PCPE).

PCPE, meşhur avro-komünizm döneminde PCE'den koparak-atılarak komünizmi yeniden ayağa kaldırmak isteyen kadrolar tarafından kurulmuştu. Parti, son Podemos-IU ittifakını "sosyal demokrasi ile oportünizmin ittifakı" olarak görürken, iki öznenin parlamentoda ne kadar koltuk kapacaklarına ilişkin bir anlaşma yaptığını savunuyor.

■ Erman Çete

Brezilya'da ABD destekli meclis darbesi

LATİN AMERİKA'DAKİ SOL İKTİDARLAR ABD'NİN İNATÇI HAMLELERİYLE YIPRATILIRKEN, EMPERYALİST MÜDAHALELERİN İÇERDEKİ KAYNAKLARINI KURUTMAK, SERMAYEYLE ETKİLİ BİR HESAPLAŞMAYA GİRMEK KONULARINDAKİ İSTEKSİZLİKLERİNİN BEDELİNİ ÖDÜYORLAR.

Brezilya Cumhurbaşkanı Dilma Rousseff, "yolsuzluk" iddialarıyla görevinden uzaklaştırıldı. Rousseff'e karşı gerçekleştirilen meclis darbesinin ardından, Brezilya Cumhurbaşkanlığı görevine ABD yanlısı Michel Temer geldi. Wikileaks tarafından sızdırılan belgeler, Temer'in ABD muhbiri olduğunu gösterirken, Latin Amerika haber kanalı teleSUR, Rousseff'in görevden alınmasına sebep olan oylamayı yapanların %60'ının hakkında yolsuzluk ve benzeri suçlamalar olduğunu aktarıyor. Brezilya'da yaşananların, yalnızca tek ülkeyle sınırlı olmadığını, ABD'nin Latin Amerika'ya dair tasarımının bir parçası olduğunu görüyoruz.

ABD LATİN AMERİKA İÇİN NE PLANLIYOR?

Latin Amerika'nın büyük kısmında bir süredir ABD'nin kontrolü dışındaki yönetimler iktidardaydı. Eskiden ABD'nin bölgedeki en yakın müttefiklerinden olan Venezuela'da Hugo Chavez ile birlikte anti-emperyalist yönetimler norm haline almış, Küba'nın bölgedeki yalnızlığı sona ermişti. Hatta Noam Chomsky'ye göre ABD'nin Küba politikasını değiştirmesinin sebebi, bölgede müttefikinin kalmamış olmasıydı. Saldırgan politikalarla sonuç alamayan ABD, yumuşak diplomasiye yönelmek zorunda kalmıştı.

Ancak ABD'nin bölgedeki hamleleri "yumuşak diplomasi" ile sınırlı değildi. Venezuela ve Brezilya başta olmak üzere pek çok Latin Amerika ülkesinde ABD çeşitli yöntemlerle iktidar değişikliği için zemin yaratmaya çalışıyordu. Venezuela'da Chavez'in ardından gelen Nicolas Maduro'yu da seçimlerle götürmeyi başaramayan ABD, ekonomik yaptırımlar ve ülkede yarattığı kıtlıklarla istikrarsızlık yaratmaya çalıştı ve bunu büyük oranda başardı. Örneğin, The Intercept tarafından yayımlanan belgeler, ABD'nin bu amaçla Venezuela'nın ana gelirlerinden biri olan petrol endüstrisini sabote etmeye çalıştığını gösteriyordu. ABD Ulusal Güvenlik Kurumu (NSA), binlerce Venezuela hükümeti çalışanına karşı casusluk yürüterek, yönetimi değiştirmek için deneyebileceği her şeyi deniyordu. Brezilya'da da benzer şekilde Dilma Rousseff dahil olmak üzere pek çok üst düzey isim ABD tarafından dinleniyor,

Dilma Rousseff karşıtı gösterilerde taşınan pankartlardan biri: "Brezilya yeni Küba olmayacak"

"yolsuzluk" iddialarının başından beri de Rousseff'e ait pek çok ses kaydı sızdırılıyordu. ABD'nin uzun vadede Latin Amerika'da kendi güdümünde olmayan herhangi bir yönetim istemediği aşikâr. ABD arka bahçesi olarak gördüğü Latin Amerika'yı, şantajlarla ve iktidar değişimleriyle kendi kontrolünde tutmaya çalışıyor.

ABD'NİN MÜDAHALE KANALLARI NEDEN AÇIK?

Burada asıl sorgulanması gereken şey, ABD'nin Latin Amerika'ya bu dercede müdahale edebilmesinin neden mümkün olduğu. Bunun cevabı Latin Amerika'daki ABD karşıtı yönetimlerin çekingenliğinde yatıyor. Örneğin, uzun süredir "Bolivarcı" ve "sosyalist" hükümetlerin iktidarda olduğu Venezuela'da, hâlâ emperyalizmin müdahale kanallarını kapatacak kesin adımlar atmaktan kaçınıyor. Siyasi söylem sürekli olarak "ekonomik sistemi elinde tutan oligarşiyi" hedef alırken, bunu sona erdirecek bir ekonomik model kurgulanmıyor. Bunun tersine Arjantin örneğinde olduğu gibi sağ hükümetler yeniden iktidara

geldiğinde, toplumsal kazanımların hızlıca ortadan kaldırdığı ve ABD ile yakın ilişkisinin hemen yeniden tesis edilebildiği görülüyor. Bu ABD'nin ve sermaye sınıfının yönetim değiştirme konusundaki istekliliğini daha da artırıyor.

Venezuela'da örgütlenmesi durdurulamayan ABD destekli "muhalefet" in güç kazanması ve ülkedeki ekonomik sıkıntıların görülmemiş boyutlara ulaşmasının ardından Maduro'nun kapanan fabrikalara el koyacağına dair yaptığı açıklama da, Latin Amerika'daki sol yönetimlerin müdahale kanallarını kapatmakta çok geç kaldıklarını gösteriyor. Sermayeye mücadeleyi icraatlarının merkezine almayan yönetimler, verdikleri tavizlerle hem düşmanlarını cesaretlendiriyor, hem de sermayenin içeride ve dışarıda örgütlenmesine müsaade ederek kendi yıkılışlarının önünü açıyor. Rousseff'e "oligarşinin ve emperyalizmin saldırılarına karşı" desteğini açıklayan Küba ise emperyalizme geçit vermeme nin tek yolunun sosyalizm olduğunu bir kez daha gösteriyor.

■ Tulga Buğra Işık

ÇALIŞANIN HAKKINI KORUYAN YARGI:

ARA Kİ BULASIN!

TAMAMLANAN İŞ MAHKEMELERİ KANUN TASLAĞI İLE İŞE İADE DAVALARINDA ARABULUCUYA BAŞVURMA ZORUNLULUĞU GETİRİLİYOR. ÇALIŞANLAR MAHKEME YOLUYLA HAKLARINI ARAMADAN ÖNCE ARABULUCULUK TEZGAHINA GİRMEMEYE ZORLANACAK.

AKP'nin taslak olarak tamamladığı yeni İş Mahkemeleri Kanunu ile işe iade davalarında önce arabulucuya başvuru zorunluluğu getiriliyor. Arabuluculuk sistemi, AKP'nin hukuk ve adalet kavramlarına vurmaya hazırlandığı son darbe. Mahkemelerin, objektif hukukun devreden çıkartıldığı sistemde, yurttaşların yargıya "sığınma" umudu tamamen söndürülürken, paranın ve zorbalığın hukukta da mutlak üstünlük kazanmasının önü açılıyor.

Bu sistemde, mahkemelere başvurmadan önce "arabulucu" devreye sokuluyor. Aslında haksızlığa uğrayanın yargıdan önce "parası mukabilinde" yararlanarak sorununu çözmeye çalıştığı bu mekanizma sadece parası olana yarıyor.

Çalışan için işe iade davası açmadan önce "arabulucuya başvurma" zorunluluğu getirilmesi de bütünüyle işverenlere yarayacak.

Öngörülen uygulamada, çalışan, arabulucuya başvurmaksızın doğrudan dava açtığında, dava usulden reddediliyor. Böylece işe iade davasını açabilmek için önce "arabuluculuk" mekanizmasını çalıştırması şartı oluşuyor. Mahkemenin ve genel hukuk normlarının desteği olmadan, "arabulucuların" bilek güreşi ile çalışanın patrone haklarını alması zaten kolay değil. Bir de arabuluculuk aşamasında çözümlenmiş olan "işe iade kararı"nın daha sonra işveren

tarafından "işe başlatmama" şeklinde gelişmesi ihtimali var. Yani "arabuluculuk" aşamasında çalışanla anlaşan patron anlaşmaya uymadığında çalışan için tek bir yaptırım var: Dava yolu.

Böylece çoğu örnekte olacak şeyi tahmin etmek zor değil: Uzun arabuluculuk süreçleri ve belki sonrasında patron tarafından kandırılma gibi yollardan geçen çalışanların şu an varolan uygulamada hemen başlattığı dava sürecine büyük bir gecikmeyle girmesi.

Benzer bir uzatma oyunu, sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyumsuzluklarda (hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere) dava açıl-

HER BEŞ KİŞİDEN BİRİ İŞSİZ

İSTATİSTİK KURUMU'NUN İŞSİZLİK VERİLERİ UZUN SÜREDİR GERÇEK İŞSİZLİĞİ YANSITMIYOR. DİSK-AR TARAFINDAN HAZIRLANAN BİR RAPORA GÖRE GERÇEK İŞSİZLİK ORANI YÜZDE 20.

DİSK-AR'ın TÜİK'in güncel verilerinden yola çıkarak hazırladığı rapora göre, gerçek işsizlik oranı yüzde 20'ye, işsiz sayısı da 6,5 milyona ulaşırken 678 bin işsiz de iş bulma umidini kaybetti.

Raporda TÜİK'in işsizlik hesaplamalarının gerçek durumu yansıtmadığı, gerçek durumu anlamak için geniş tanımlı yani gerçek işsizlik verilerine bakmak gerektiği hatırlatılarak, ülkemizin yüksek işsizliğe sahip ülkeler arasında olduğu saptaması yapılıyor ve işsizlik ve istihdamdaki vahim tablo hakkında rakamlar ve değerlendirmeler paylaşılıyor.

DİSK-AR raporundaki bazı veriler şöyle:

TÜİK 2016 Şubat ayında işsizlik oranının 2015 yılının aynı dönemine göre yüzde 0,3 azalışla yüzde 10,9 oranında gerçekleştiğini duyuruyor ama gerçek

madan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurunun zorunlu hale getirilmesiyle yaşanacak.

Açılan, açılacak olan az sayıdaki davada ise AKP tarafından ele geçirilen yargı çalıştırılacak. Az sayıda da olsa kaççağa rastlanırsa, o zaman yerel mahkemeler ve Yargıtay arasında oluşan içtihat birliğini çöpe atacak bölge istinaf mahkemeleri devreye sokulacak, hukuk güvenliği ortadan kalkacak. Hukukun evrensel kuralı olan zamanaşımı, kıdem ve ihbarda 10 yıl, yıllık izinde 5 yıl iken 2 yıla düşürülecek. İşe iade davaları anlamsızlaştırılacak. Yargıtay'a temyiz başvurusu kimi konularda kapatılacak ya da parasal sınır getirilecek.

AKP iş güvenliği konferansı topladı

İŞ GÜVENLİĞİ KONFERANSININ AÇILIŞINDA KONUŞAN TAYYİP ERDOĞAN BU SEFER 'ÖLMEK İŞÇİLİĞİN FITRATINDA VAR' TEZİ ÜZERİNDE DURMAYIP 'İŞ KAZALARININ İŞÇİLERDEN KAYNAKLANDIĞI' GÖRÜŞÜNE ODAKLANDI.

İş güvenliği denilince artık güvenli çalışma koşullarını değil, iş cinayetlerini ve istatistiklere konu olan yitip gitmiş yaşamları hatırlıyoruz. Ölümlü iş "kazalarında" ülkemiz, dünya ve Avrupa sıralamasında her zaman ilk üç içinde yer alıyor. Ölen işçilerin cenazelerinde görmeye alıştığımız AKP'li bakanlar ve Cumhurbaşkanı 8-11 Mayıs arasında Haliç Kongre Merkezinde İş Sağlığı ve Güvenliği konferansında bulundu. Açılış konuşmasını yapan Tayyip Erdoğan, her zaman yaptığını yapmadı: "işin fitratında var" demedi. İş kazalarının işçilerden kaynaklandığını söyledi!

Üç gün boyunca devam eden oturumların çoğunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bürokratları ve uzmanları konferansı yönlendirdi. Konferansta dikkat çeken başlıklar "Göçmen Çalışanlar ve İş Sağlığı ve Güvenliği" ile "Kentsel Dönüşüm ve İş Sağlığı ve Güvenliği" idi.

KENTSEL DÖNÜŞÜM KANSERE NEDEN OLUYOR

Kongrede AKP'nin neredeyse bütün kentlerde gerçekleştirdiği kentsel dönüşüm projeleri kapsamında bina yıkımlarında açığa çıkabilecek olan asbest tehlikesi ve asbeste bağlı oluşabilecek asbestoz, mezotelyoma ve kanser hastalıkları üzerinde durulurken henüz uygulamalarda rehber olabilecek düzeyde yönetmelik ve kanun maddesi bulunmadığı anlatıldı.

Asbestin kullanımı artık yasak ama eski binalarda kullanılan asbest yıkım sırasında açığa çıkıyor. Kongrede, asbestin maruz kalınma süresi ve maruz kalma şiddetine bağlı olarak insan sağlığını ciddi derecede etkileyeceği, önlemlerin alınmadığı ve asbestin bulunduğu bir alanda çalışan bir kişinin ortalama 1 haftalık süre sonunda çoktan önemli oranda asbeste maruz kalmış olduğu

ifade edildi. AKP iktidarı, inşaatlarda gerçekleşen anlık işçi cinayetlerinin ölümlerin dışında bina yıkımlarında çalışan işçilerin de asbest nedeniyle kanserden ölmesini dert edinmiyor. Üstelik yıkım çevresinde yaşayan insanlar için de aynı tehdit söz konusu.

Çoğu kamu binasının yıkımında dahi asbest söküm uzmanının çalıştırılmadığı, çalıştırılrsa bile, hiçbir önlem alınmayarak önerilerin yalnızca kağıt üzerinde kaldığı söyleniyor.

Yerel yönetimlerin bu konudaki vurdumduymazlığı konunun ayrı bir boyutu. Çoğu durumda belediye görevlileri, asbest sökümü için yıkılacak binalara asbest içeren çatı izolasyon, kaplama vb malzemeler söküldükten sonra ulaşıyor.

AKP, ÇALIŞAN GÖÇMENLERİN SAYISINI ARTIRMAK İSTİYOR

Göçmen çalışanlar ile ilgili yapılan oturum ise AKP'nin politikalarının yansımasından öteye geçemedi. Çalışma bakanlığı yetkilisinin yaptığı "Göçmen Çalışanların İstihdamı" içerikli konuşma istihdamı kısa süre içerisinde artırma hedefine ve bunun için gerekli altyapı çalışması olarak çıkarılacak yönetmelik ve yasalara odaklanmıştı. 500 bin istihdam edilebilir göçmen işgücünün 100 bin kadarının istihdam edildiği açıklandı. Kısa zamanda istihdamın artırılması sırasında oluşabilecek olası iş güvenliği sorunları ve bunların önlemlerine değinilmezken çıkarılacak yasaların olması gereken asıl hedefi bir an önce puanlama vb bir sistemle kalifiye göçmenlerin belirlenerek çalışma izni almalarının önündeki engellerin kaldırılması, ikamet sürelerinin düşürülmesi ve özel sektör katılımının sağlanması şeklinde tanımlandı.

■ Lale Fide Durak

İşsizlik oranı yüzde 20'ye ulaştı.

TUİK işsiz sayısını 3 milyon 224 olarak duyururken gerçek işsiz sayısı 6,5 milyona yaklaştı.

İmalat sanayinde istihdam kaybı devam ederken, hizmet sektöründe artış gerçekleşti.

Tarım dışı işsizlik yüzde 12,7, genç işsizliği ise yüzde 18,6 olarak gerçekleşti.

İşsizlikte toplumsal cinsiyet eşitsizliği bütün boyutlarıyla sürüyor. Tarım dışı genç kadın işsizliği yüzde 24,4'e ulaştı.

Genç ve eğitilmiş işsizliğinde çarpıcı artışlar var. Son 2 yılda 181 bin üniversite mezunu işsizler ordusuna katıldı ve üniversite mezunu işsizlerin sayısı 670 bine ulaştı. Üniversiteli işsizlikte 2 yıllık artış yüzde 35 oldu.

Kadın işsizliği her alanda daha yüksek seyrediyor. Kadınlar daha az istihdam edilip daha çok işsiz kalıyor. Şubat 2016'da yüzde 12,7 olarak gerçekleşen kadın işsizliği ortalama işsizlik oranının oldukça üzerinde. Tarım dışı kadın işsizliği yüzde 16,3, tarım dışı genç kadın işsizliği ise yüzde 24,4 ile en yüksek işsizlik türü. Yükseköğrenimli kadın işsiz oranı ise yüzde 14,3. 2014-2016 arasında işsizler ordusuna katılan 399 bin işsiz 223 bini, yani yüzde 56'sı kadın. Oysa kadınların işgücüne katılım oranı sadece yüzde 31.

Genç işsizliğinde de iç karartıcı bir tablo söz konusu. 2014 Şubat ayında yüzde 17 olan genç işsizliği Şubat 2016'da 18,6'ya yükseldi. Tarım

dışı genç işsizliği ise yüzde 20,8 ile daha da yüksek seyrediyor. Yükseköğrenimli işgücünde işsizlik 2014 Şubat ayında yüzde 9 iken 2016 Şubat ayında yüzde 9,9'a çıktı.

Türkiye'nin işsizlik oranları karşılaştırmalı olarak da yüksek seyrediyor. Avrupa Birliği'nin istatistik ajansı Eurostat verilerine göre AB 28 ülkeleri, ABD, Japonya, Norveç ve İzlanda'nın da aralarında yer aldığı 33 ülke arasında Türkiye yüksek işsizlik oranı ile 8. sırada yer alıyor. İşsizliğin Türkiye'den yüksek seyrettiği ülkeler Yunanistan, İspanya, Hırvatistan, Güney Kıbrıs, Portekiz, İtalya ve Slovakya. AB 28 ülkelerinin işsizlik ortalaması yüzde 9 ile Türkiye'nin oldukça altında.

ABD işçi sınıfı uyanıyor mu?

KÜÇÜK ÇAPLI GREVLER, FAST FOOD İŞÇİLERİNİN ASGARİ ÜCRET MÜCADELESİ, ÜNİVERSİTELERDEKİ EYLEMLER, VERİZON GREVİ ABD'DE İŞÇİ HAREKETİNDEKİ CANLANMANIN İŞARETLERİ. BUNLAR BİRLEŞİK VE DAHA MİLİTAN BİR İŞÇİ HAREKETİNİ DE TETİKLEYEBİLİR.

2008 krizinin olumsuz etkileri iş gücü piyasalarında hâlâ devam ederken, son yıllarda Amerika'da işçi hareketlerinde bir canlanma görülüyor. Küçük çaplı grevlerin yanı sıra, ülkenin geneline yayılan fast food işçilerinin asgari ücret mücadelesi, California ve New York devlet üniversitelerindeki eylemler, görüşmeleri hâlâ devam etmekte olan Verizon işçilerinin grevi, Amerika işçi hareketinin canlanmaya başladığını ve başka sektörlerde yayılırsa birleşik ve daha militan bir işçi hareketini tetikleyebileceğini düşündürüyor.

Amerika'nın en büyük telekomünikasyon şirketlerinden Verizon'da çalışan 40 bin iletişim işçisi 13 Nisan'dan itibaren grevde. Verizon grevi Amerika'nın son 10 yıldır gördüğü en büyük grev ve şirket Massachusetts'ten Virginia'ya ülkenin büyük bir kısmında faaliyet gösterdiği için çok ses getirdi. Grev çıkan işçilerin çoğu kablolu ağların operasyonunda çalışan tekniker ve çağrı merkezlerindeki müşteri temsilcilerin-

FF15 HAREKETİ FAST FOOD SEKTÖRÜNDEKİ KOŞULLARA VE YOKSULLUK ÜCRETİNE TEPKİ OLARAK ORTAYA ÇIKTI VE UZUN YILLARDAN SONRA İLK DEFA DÜŞÜK ÜCRETLİ İŞÇİLERİ ÜLKE GÜNDEMİNE TAŞIDI. EĞER HAREKET ÜLKE GENELİNDE BAŞARILI OLURSA, DAYATILAN İŞÇİ MODELİNİ ZAYIFLATARAK EMEK HAREKETİNE YENİ BİR İVME KAZANDIRABİLİR.

den oluşuyor. Şirket yönetimi geçen sene sendikasız kablolu ağlar biriminin yüzde 7 oranında büyümesi ve sendikalı kablolu ağlar biriminin yüzde 2 küçülmesi üzerine kablolu ağların operasyonunda ücret maliyetlerini düşürmek ve daha fazla esneklik sağlamak peşinde. On aydır Amerika İletişim Sendikası İşçileri (CWA) ile yapılan görüşmelerin sonuçsuz kalması üzerine işçiler greve çıkma kararı aldı. İşçiler şirketin emeklilik fonu birikimini 30 senelik hizmetten sonra dondurma, sağlık sigortası primlerinde kesinti, teknisyenleri yaşadıkları eyaletten uzakta iki aya kadar çalışmaya zorlama, taşeronlaştırma ve çağrı merkezlerinin Meksika ve Filipinler gibi iş gücünün ucuz olduğu ülkelere taşınması politikalarına karşı greve çıktılar. Sendikanın Massachusetts biriminin başkanı Don Trementozzi, ne kadar kararlı olduklarını şöyle ifade ediyor: "Şirket yönetimi kraliyet yöneten krallar olduklarını sanıyor. Fakat kral değiller, krallık da yönetmiyorlar. 10 ay süren pazarlıklardan sonra bu grevi provoke

ettiler, açık konuşmak gerekirse akılları başlarına gelene kadar onları mahvedeceğiz." Görüşmeler hâlâ devam ediyor, eğer işçiler açısından olumlu sonuçlanırsa diğer sektörler için de umut vadecici olacak. ¹

Daha sonraki eylemleri de cesaretlendiren fast food işçilerinin asgari ücret eylemleri (Fight for \$15, FF15) ise bundan üç sene önce başladı. Asgari ücreti 15 dolara yükseltmeyi hedefleyen kampanya, ilk ortaya çıktığında fast food işçilerinin bu ücret artışına ve sendikal haklara erişebileceğine hayal olarak bakılıyordu. Şu anda federal yasalarla belirlenmiş ücret saat başı 7.25 dolar. Fakat kampanya çok önemli kazanımlar elde etmeyi başardı. New York, California ve Seattle eyaletlerinde asgari ücret 15 dolara çıkarıldı, Portland ve Chicago'da önemli artışlar sağlandı. Daha da önemlisi, bu eylemlilikler Amerika'da işçi hakları tartışmasını yeniden gündeme getirip, işçilerin beklentilerini artırarak emek hareketlerini canlandıracak bir politik atmosfer yarattı. FF15

Brian Becker: Gelişmeler umut verici

Son yıllarda ABD işçi hareketinde muhtemel bir canlanmanın belirtilerini görüyoruz (Verizon, Chicago öğretmenler grevi, Fight For \$15), bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Hiç şüphe yok ki bunlar Amerikan işçi hareketinin canlanmasına yönelik umut verici işaretler. Bu mücadelelerin her biri kendine has önemli özelliklere sahip, fakat hepsi de ülkede yükselen ruh halini, eşitsizlik seviyesinin kabul edilemez olduğunu, banka ve şirketlerin güç ve zenginliğinin tamamen kontrol dışı bir seviyeye geldiğini, yansıtıyor.

Yönetici sınıfın işçi sendikalarına yönelik saldırısı 35 yıldır durmaksızın devam etmekteydi ve bunun sonucu olarak özel sektör işçilerinin %7'den daha az bir kısmı şu anda sendikalı durumda. Sendikası işçilerin çoğu emekli maaşından, sağlık sigortasından ve ücret artışlarından vazgeçmek zorunda bırakıldı. Bütün bir işçi kuşağının, ve aslında sendika liderlerinin kendilerinin de nerdeyse hiç grev deneyimi yoktu, bu yüzden işçi sınıfının en önemli silahını da kaybettiler.

Her ne kadar canlanma sürecinin başında olsak da, şimdi bu durum değişmeye başlıyor. İlginç bir şekilde Occupy Wall Street gibi daha büyük sosyal hareketlerin işçi sendikalarının kendine güveninin artmasına sebep olacak siyasi atmosferi yaratmaya yardımcı olduğunu görüyoruz.

Bütün bu mücadelelerde sendikalar diğer sosyal hareketlerle birleştiğinde başarılı oluyor.

Chicago Öğretmenler Sendikası şehrin siyahi bölge halkından ailelerle çok güçlü ilişkiler kurdu ve grevleri sadece öğretmenlerin çalışma koşullarını iyileştirmeye yönelik değildi, aynı zamanda eğitim sisteminin yukardan aşağıya şirketlerce ele geçirilmesine de karşıydı.

Fight for \$15 (FF15) kampanyası bir çok yerde Black Lives Matter, göçmen hakları ve diğer yerel hareketlerle işbirliği yaptı.

Bu hareketler içinde örgütlenme olanaklarımız var mı?

PSL bu mücadelelerde grev hattına destek vererek, diğer sendikalarla dayanışma inşa ederek

SON YILLARDA ABD İŞÇİ SINIFINDA GÖRÜLEN HAREKETLİLİĞİ PARTY FOR SOCIALİSM AND LIBERATION'DAN (PSL) BRIAN BECKER'A SORDUK.

ve doğrudan örgütleyici olarak çeşitli şekillerde yer aldı. Biz bu süreci sosyalist bilinç ve komünist örgütü Amerika'da tekrar inşa edebilmek için bir çok olanağa sahip bir süreç olarak değerlendiriyoruz. Her ne kadar gidilecek daha çok yolumuz olsa da, mücadelede aktif olarak yer alan işçilerin radikal düşüncelere en açık olanları ve mücadeleciler örgütler yaratma ihtiyacını en fazla hissedenler oldukları şüphe götürmez.

Ülkenin sendika liderliği bir kaç istisna dışında politik olarak Demokrat Parti'ye bağlanmış durumda. Onların mantığına göre, sendikaların hükümette yetki sahibi "arkadaşlara" ulaşabilmesi için, iki parti sisteminde daha az kötü olan kapitalist partiyi desteklemeliler. Bu

strateji sendikaların elini kolunu bağlıyor, hareket alanını kısıtlıyor, ve üyelerinin siyasi gelişimini engelliyor. Sosyalistlerin bu karmaşık taktik durumunu aşabilmek için çok çalışmaları gerekiyor.

FF15 den sonra hangi temel emek mücadelelerinin gündeme geleceğini düşünüyorsunuz?

FF15 sendikalar tarafından örgütlendi ve finanse edildi ve düşük ücretli perakende işgücünün doğası gereği bu sektörde sendikalaşma çok zor. Yani bu süreç işçilerin geleneksel sendikalaşma mücadelesinden çok yerel, eyalet ve federal düzeyde asgari ücreti artırma mücadelesi şeklinde gelişti. Hareket çoğunlukla eşitsizliğin sert gerçekliğini ve işçilerin dayanılmaz koşullarını halka duyurmaya yoğunlaştı. Federal asgari ücret henüz arttırılmadı ve yönetici sınıf hareketi sadece bazı endüstrilerde ve bazı bölgelerdeki işçilere ücret artışı vererek bölmeye çalışıyor.

Sendikaların FF15 mücadelesini terk etmemesi çok önemli. Hareketten sendika aidatı toplamıyorlar fakat mücadele sendikaları kendi üyelerinin dar çıkarları için değil genel olarak işçi sınıfı için savaşan örgütler pozisyonuna getirdi. Bu Amerika'da emek hareketinin canlanması için önemli bir zemin sunuyor. Radikal, militan bir işçi hareketi ancak on milyonlarca örgütsüz işçi örgütlendiğinde yeniden doğacak.

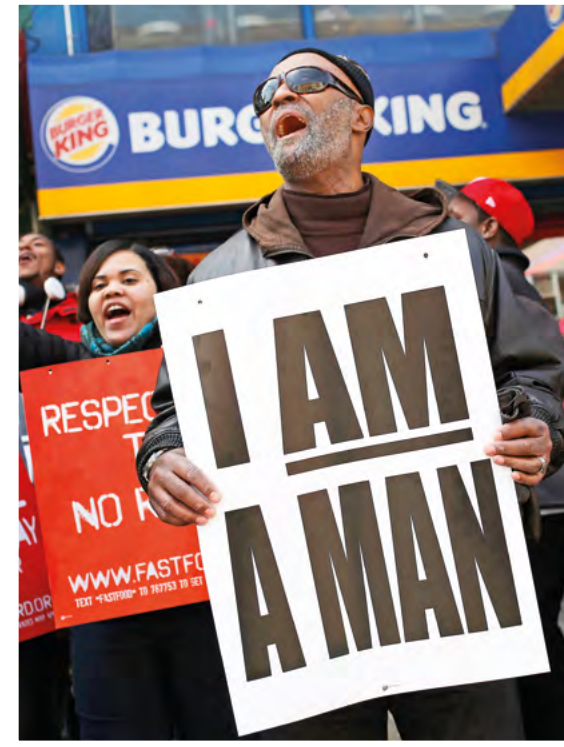
başladı. Fast food sektörü gençlerden çok yetişkinleri, aile bakmakla yükümlü insanları, artan oranlarda da bekâr anneleri istihdam eder oldu. Bu süreçte düşük ücret ekonomisini yaygınlaştıran üç önemli gelişme yaşandı: sendikalara saldırı ve reel asgari ücretin yüzde 30 oranında değer kaybetmesi, kadınların iş gücüne katılımının artması, artan ırkçılıkla beraber sosyal yardımların ücretli iş şartıyla verilmeye başlanması. 2008 kriziyle beraber düşük ücretli kötü işlerdeki artış daha da hızlandı.

FF15 hareketi bu koşullara tepki ola-

rak ortaya çıktı ve uzun yıllardan sonra ilk defa düşük ücretli işçileri ülke gündemine taşıdı. Bir yandan işçilerin mücadele deneyimi kazanmasını sağlarken diğer yandan Black Lives Matter ve yardımcı (adjunct) profesörlerin eylemleri gibi diğer sosyal hareketlerle de temas kurdu. Eğer hareket ülke genelinde başarılı olabilirse, neoliberalizmin dayattığı işçi disiplini modelini zayıflatmak ve emek hareketine yeni bir ivme kazandırmak konusunda çok önemli katkıları olabilir.

■ Yasemin Dildar

¹ <http://www.thenation.com/article/40000-verizon-workers-launch-one-of-the-biggest-strikes-of-the-decade/>
² <https://www.jacobinmag.com/2015/09/mcdonalds-seiu-minimum-wage-strike/>

hareketinin 1970'lere ve 1980'lere şekil vermiş, bugünün giderek büyüyen düşük ücret ekonomisini yaratan "yoksulluk ücreti"ne dayalı modele karşı tarihsel bir hamle olarak görülebileceği iddia ediliyor. ²

Fast food sektörünün ortaya çıkışına ve gelişimine bakarsak, Güney California'da ilk açılan McDonald's'dan başlayarak üretim modelinin Taylorizm dayandığını söyleyebiliriz. Kullanılan endüstriyel mutfak ekipmanları ve fabrikalaşmış pişirme yöntemleri sayesinde, sektör deneyimsiz işçileri en düşük ücretten çalıştırabiliyor ve istediği zaman işten çıkarabiliyor. Düşük ücret politikası 1950'lerde iş gücü olarak daha çok aileleri ile yaşayan gençlere dayanılması ile sürdürüldü. Fakat 1970'ler ve 1980'lerde, neoliberalleşmeyle beraber fast food, servis ve perakende sektörleri ekonominin motoru haline geldi. Fast food sektörünü karakterize eden özellikler, yoksulluk ücreti, yarı zamanlı çalışma saatleri, sağlıksız koşullar bütün işçilerin durumunu yansıtmaya

Laiklik değil yabancı düşmanlığı

DİN VE KİMLİK ÇATIŞMALARINI ETKİLİ BİR SİLAH OLARAK KULLANAN EMPERYALİZMİN LAİKLİKTEN ANLADIĞI VE BEKLEDİĞİ İLE İŞÇİ SINIFININKİ FARKLI. ORTADOĞU'DA İSLAMCI GRUPLARI SİLAHLANDIRAN FRANSA GİBİ ÜLKELER, KENDİ ÜLKELERİNDE LAİKLİĞİ GÖÇMEN POLİTİKALARININ VE SÖMÜRÜNÜN ARACI OLAN YABANCI DÜŞMANLIĞINA ÖRTÜ YAPIYOR.

Kavramları sınıfsal ve tarihsel anlamlarından ayrı düşünmek mümkün değildir; ülkelere ve toplumlara da sınıfsal özelliklerinden bağımsız değerler atfetmek de. Laiklik kavramı ve etrafında dönen tartışmalar bunun en somut örneklerinden biridir. Bu yazıda Fransa örneğinden yola çıkarak, Batı Avrupa'da giderek yükselen İslamofobi tartışması üzerinden bugün gerçek anlamda laikliğin sosyalizmden ve işçi sınıfının çıkarlarından ayrı düşünülemediğini göstermeye çalışacağız.

LAİKLEŞMENİN KRİTİK UĞRAĞI: FRANSAZ DEVRİMİ

Laikleşmenin gelişimi Fransa'nın tarihi ile doğrudan bağlantılıdır. Laikliğin sıradan insanı nasıl özgürleştirdiğini anlamak için Fransız Devrimi'nin tarihine bakmak yeterlidir. Kilise 18. yüzyılda insanlar üzerinde sadece manevi değil, elindeki topraklar ve topladığı vergilerle maddi bir baskı aracıydı. Dolayısıyla 1789'un hemen ardından, Fransız burjuva devrimcileri ilk iş olarak kilisenin varlıklarını kamulaştırmış ve elinden vergi toplama yetkisini almıştı. Devrimin en radikal günlerinde kamusal yaşamın da dinin etkisinden arındırılması yönünde önemli adımlar atıldı. Bunlardan biri ve belki de en dikkat çeken, İsa'nın doğumu ile başlatılan Gregorjen takvimi ye-

rine yeni bir takvimin yürürlüğe konulması ve bu takvimin Cumhuriyetin ilan edildiği 1792 tarihi ile başlatılmasıydı.

Fransa'da devrim sonrasında siyasette olduğu kadar toplumsal yaşamda da dinin etkisini kırmaya dönük bu adımların -takvim örneğinde görüldüğü gibi- önemli bir kısmı uzun ömürlü olmadı. Hatta krallığın geri gelmesi ve Napoleon'un ilan ettiği imparatorluk gibi dönemlerde dinin hem siyasette hem de toplumsal yaşamdaki etkisi yeniden hissedilir hâle geldi. Dolayısıyla laikleşme Fransa'da düz bir çizgi değil, inişler ve çıkışlar, ileri gidiler ve geri dönüşlerle ilerledi. Ancak burjuvazi ve kapitalizmin ihtiyaçları, güçlü bir kilise ile çatıştığı oranda laikleşme hem devlet düzeyinde hem de toplumsal yaşamda önemli bir mesafe kat etmiş oldu.

Bugün Fransa, laiklik konusunda dünyadaki en ileri örneklerden biri olarak gösterilebilir. Yasalar açısından bakıldığında devletin dinin etkisinden bağımsız olduğunu ve dinin etkisinin toplumsal yaşamda da diğer ülkelere göre çok daha az hissedildiğini söylemek mümkün. 2012 yılında yapılan bir ankete göre Fransızların yalnızca yüzde 37'si kendisini belli bir dine bağlı olarak tanımlıyor, yüzde 29'u ise kendisini ateist olarak tanımlıyor. Başka bir ankete göre de kendisini herhangi bir dine bağlı hissetmeyen Fransızların oranı yaklaşık

yüzde 70. Dolayısıyla, Fransız toplumunun din konusundaki "tarafsızlığını" Fransız Devrimi'nin bir kazanımı olarak bir kenara yazmak gerekiyor.

LAİKLİK İRKÇILARIN SİLAHI OLABİLİR Mİ?

Öte yandan, bu veriler Fransa'da din ya da laiklik ile ilgili bir sorun olmadığı anlamına mı geliyor? Hayır. Emperyalizmin yönelimleri ve kapitalizmin krizi bugün Fransa'da laikliği ırkçı ve aşırı sağın göçmenleri hedef alan saldırgan politikalarında bir argüman haline getirmiş bulunuyor. İslamcı teröristlerin Avrupa başkentlerinde düzenledikleri ve "Allahu ekber" sesleri ile hafızalara kazınan saldırıların ardından, Batı Avrupa'da yaşayan Müslümanlara karşı giderek güçlenen bir tepki olduğu gerçek. Ancak bu tepkiyi Fransa'nın laiklik kaygısı taşıyan vatandaşları ile başörtüsü ve helal et üzerinden kimliklerine ve kültürlerine sahip çıkan Müslümanlar arasında bir karşıtlık olarak değerlendirmek, günümüzde din ile burjuva siyaseti arasındaki ilişkiye gözünü kapamak ya da bu ilişkinin üzerini bilinçli bir şekilde örtmek anlamına geliyor.

Kısacası, yabancı düşmanlığının özel bir şekline verilen isimle İslamofobi bugün aslında Fransa'da yaşayan Müslümanların inançları ya da kültürleriyle ilgili bir sorun değil. Bu sorun tam da,

en gelişkin kapitalist ülkelerden birinde burjuvazinin dini ne siyasetten ne de toplumsal yaşamdan çıkarma kaygısı yaşamadığının, tam tersine dinin hem siyasette hem de toplumsal yaşamdaki işlevselliğinden sonuna kadar faydalandığının göstergesi.

Emperyalist-kapitalist sistem çerçevesinde değerlendirildiğinde bu sorunun iki yönü bulunuyor. Birincisi, emperyalizmin dini, yani İslam dinini, Ortadoğu siyasetinin merkezine yerleştirmiş olduğu gerçeğidir. Dolayısıyla, Avrupa'da Müslümanlara karşı tepkiyi gerekçelendiren Charlie Hebdo ve Bataclan saldırıları Avrupa'da yaşayan Müslümanlar ile ilgili değil, 1991'deki Körfez Savaşı ile başlayan ve emperyalist bir ülke olarak Fransa'nın da doğrudan dahil olduğu Ortadoğu'daki emperyalist savaşın sonuçlarıdır. Suriye ve Libya'da İslamcı teröristleri silahlandıran bir ülke yönetiminin kendi ülkesinde "laik" olduğu gerekçesi ile İslam'ın en gerici uygulamalarına karşı önlemler alması, ancak ikiyüzlülük olarak nitelendirilebilir (Fransa'da 2011 yılında çarşaf giyen kadınların yüzünü tamamen kapatmasını yasaklayan ve en az 4 milyon olduğu tahmin edilen Müslüman nüfusun yalnızca 2 binini ilgilendiren yasa ya da son dönemde tartışılan okullarda başörtüsü takılmasının yasaklanması önerileri hatırlanabilir).

İkincisi, Fransa'da ister sağcı Sarkozy hükümeti olsun ister bugünkü sosyal demokrat Hollande hükümeti olsun, bir yandan Ortadoğu'da din temelli savaşları körükler ve ülke içinde de Müslümanlara dönük düşmanlığı güçlendiren göçmenlere karşı yasal düzenlemeleri gerçekleştirirken akıllarında olan, devlet yönetiminin tüm dinlere eşit mesafede olduğu anlamına gelen laiklik ilkesi değil, tam tersi toplumun belli kesimlerini kendilerini din temelli kimliklerle ifade etmeye zorlama niyeti. Bu aynı zaman-

da, Avrupa kapitalizminin içinde bulunduğu ve giderek derinleşen ekonomik ve toplumsal krize bulunmuş orta vadeli bir çözüm olarak da gözüküyor.

Fransa'da son dönemde yaşanan vatandaşlık tartışması bunun kanıtlarından biridir. Terör eylemlerine katılanların vatandaşlıktan çıkartılmasını öngören ve geçtiğimiz aylarda meclisten geçen yasa tasarısının altında yatan önermenin, İslamcı teröristlerin aslen Fransız olamayacakları olduğu açıktır. Oysaki son dönemde Fransa'da yaşanan İslamcı terör saldırılarının failleri sonradan Fransız vatandaşlığına geçen göçmenler değil, Fransa'da doğmuş Fransız vatandaşlarıdır.

Kapitalizm ekonomik ve siyasi bir krize girdiğinde, toplumun belli kesimlerinden günah keçisi yaratmak ilk kez karşımıza çıkan bir durum değil. Avrupa'da son dönemde yaşanan Müslümanlara dönük tepkileri 20. yüzyılın ilk yarısındaki antisemit yükseliş ile karşılaştırmak mümkün. 1930'larda Almanya'da Nazilerin yükselişinde de görüldüğü gibi, Avrupa'da sınıfsal sorunların üzeri o dönem de Yahudi karşıtı bir çılgınlık ile örtülmüştü.

Tüm bunların gösterdiği, laiklik tartışması tek başına insani, inanç ve kimliklerle ilgili bir tartışma olmadığıdır. Laiklik temelinde siyasi bir tartışmadır ve siyasi bir kavranın konusudur. Aynı anlama gelmek üzere, kapitalizmin tarihi ilerletici tüm özelliklerinin geride kaldığı günümüzde, dinci gerici Ortadoğu'ya ait özsel bir sorun değildir. Bugün dinci gericilik ve emperyalizm bir bütündür ve Ortadoğu'daki gerici sorun ile Avrupa'da yükselen İslam kimlikli yabancı düşmanlığı aynı madalyonun iki yüzüdür. Dolayısıyla nasıl Türkiye'de dinci gericilik sorunu bu düzen içinde çözülemezse, Avrupa'daki İslam ya da İslamofobi sorununun da bu düzen içinde bir çözümü yoktur.

Orta sınıftan devrimci yalanlar

Özgür Şen

Marx'ın orta sınıflara dair ürettiği külliyyatın sınırlı olması, onun dünyayı iki sınıftan müteşekkil bir sadelikte görmesine bağlanır. Kimisi bunu takdir eder, kimisi ise toplumların bundan daha karmaşık bir yapıda olduğu iddiasındadır.

Oysa Marx'ın orta sınıflar hakkında az yazma sorunu bu şekilde ele alınamaz. Marx, orta sınıflar hakkında yeterince üretmiştir. Marx'ın üzerinde az kalem oynattığı esas mesele ideolojiler alanıdır ve orta sınıflarla ilgili bir tartışma aslında her durumda ideolojiler alanı ile ilgili bir tartışmadır.

Topluma üretim sürecinin penceresinden bakan ve bu sürecin temel belirleyeni olarak sömürüyü gören anlayışın, modern toplumu sömüren patronlar ve sömürülen işçiler şeklinde iki sınıfa ayırması bir basitleştirme değildir. Esas tartışma, kişinin sınıflar haritasındaki konumuyla düşünsel dünyası arasında ilişkinin son derece karmaşık olmasından çıkar.

Bu haritada, yaşamak amacıyla emeğini satmak zorunda olduğu için işçilerin tarafında yer alan bir doktor ya da mühendis kendisini sırf bu nedenle bir işçi olarak görmez. Kişilerin kendisini nerede konumlandıracağı fikirler dünyasındaki bir mücadelenin konusudur.

Bir süredir fikirler dünyasındaki hâkimiyetinde gedikler açılan ve 1980 ve 1990'lardaki ağırlığını kaybeden kapitalizmin belki de en az hırpalandığı alan budur. İnsanlara bir süredir bir gelecek tahayyülü sunamayan, onlara umut veremeyen, bir çıkış yolu gösteremeyen bu kokuşmuş düzen, aslında düşünsel düzlemde üretilen bir sınıfın, orta sınıfın vesilesiyle kendisini yeniden üretmeyi başarıyor.

Üretim sürecindeki konumlar açısından son derece dar olan bu sınıf, emekçiler fikirler âleminde düzenin ürettiği fikirlere alıcı oldukça genişliyor.

Kentlerde yerleşik eğitim düzeyi yüksek kafa emekçileri, sağlıkçılar, doktorlar, avukatlar, mühendisler, bankacılar ve başkalarının bu fikirlerle girdiği ilişki bayağı karmaşık üstelik. Çünkü genel olarak bu düzenin en gerici düşünceleri değil, en rafineleri bu insanlar arasında alıcı buluyor.

Laiklikten vazgeçmiyor ama piyasa değerlerinden uzaklaşmıyorlar ya da savaş karşıtlıklarından kimse şüphe duymuyor, lakin ABD veya Avrupa'ya hayranlar örneğin. Tüm bunları muhalif bir kimlikle yapmaları, muhalifliğin düzenle barışık bir orta sınıf pozisyonu olarak görülmesine ve buraya sıkışmasına yol açıyor.

Fikirlerin ifade edilmiş şekli ve muhalifliğin yaşamdaki biçimleri de bu pozisyonla tutarlı oluyor. 140 karaktere sıkışan Twitter aktivistliği ya da orta sınıfı yeniden üreten yaşam biçimlerinin Facebook'tan teşhir edilmesi veya orta sınıf hülyalarının sosyal medyada dünyaya karşı bir duruş gibi pazarlanması bu tutarlılığın en güzel örnekleri...

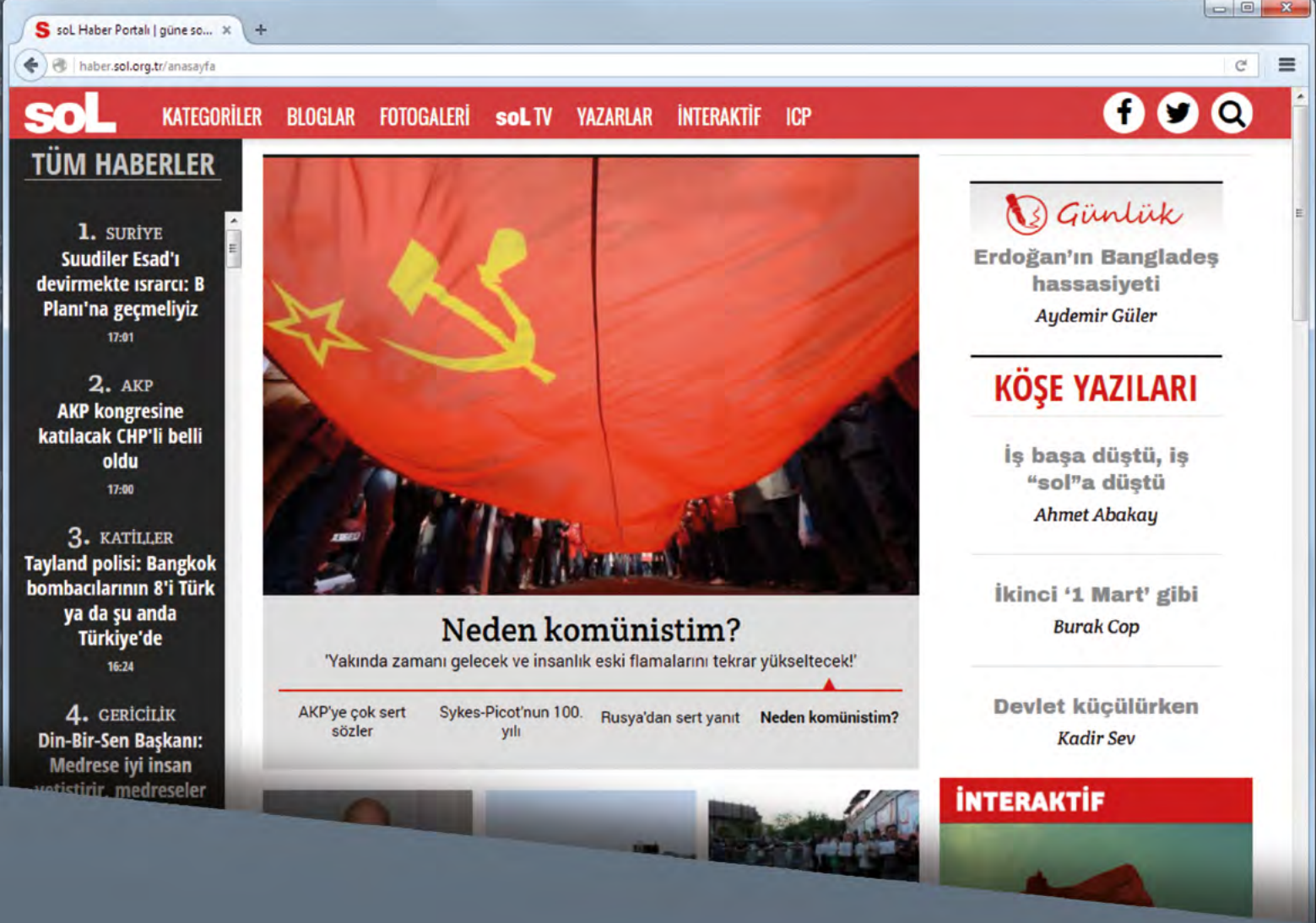
Sosyal medyayı aslında yoğun olarak işçilerin kullanıyor olduğu bir gerçeği değiştirmiyor: Sosyal medya bir orta sınıflar cenneti.

Sosyal medya yalnızca bir örnek ama düşünsel bir krizle boğuşan kapitalizmin, muhalifliği orta sınıf ideolojileriyle kuşatması büyük bir başarı gerçekten. Türkiye'de de düzen dışına çıkması en muhtemel dinamiğin, AKP karşıtlığının aynı alana sıkışması ve aslında bundan dolayı ilerlenemiyor oluşu bir rastlantı değil elbette.

Sorunun çözümü açık. İşçi sınıfına ait özgün bir radikalizmin ve muhalif kimliğin yeniden üretilmesi, bu kimliğin şu anda kendisini orta sınıfların bir parçası olarak gören kesimler arasında yaygınlaştırılmasıyla aslında var olmayan bu orta sınıfın eritilmesi gerekiyor. Hiç kolay değil... Ama düzenin büyük dertlerle boğuştuğu bu dönemde fikirler dünyasındaki mücadele ilginç olanaklar barındırıyor.

Göçmen karşıtlığına kamuflaj

Fransa'daki ırkçı-milliyetçi aşın sağ parti Front National (Milli Cephe), göçmen karşıtı söyleminin bir parçası olarak "Cumhuriyetin değerleri" adı altında laiklik söylemini kullanıyor. Le Front National en basit ırkçı söylemlerden birini tekrarlayıp duruyor: Fransa'daki mevcut krizin, işsizliğin, toplumsal çürümenin nedeni çoğunluğu Kuzey Afrika ve Ortadoğu'dan gelen göçmenler. Dolayısıyla Le Front National laiklikten ve Cumhuriyetin değerlerinden bahsederken aslında Müslüman göçmenlere karşı politikasına yeni bir argüman katmış oluyor. Zira laiklik bu partinin söylemine son yıllarda girdi. Sağ partilere özgü demagojik söylem burada da karşımıza çıkıyor: Parti programında laiklik maddesinde "dini, etnik ve cinsiyetçi" her türlü ayrımcılığa karşı çıktığı yazıyor. Hollande Hükümeti'nin siyah Adalet Bakanı'nı maymuna benzeten fotoğraflar paylaşan yöneticileri olan ırkçı bir parti için "fazla iyi" bir söylem. Partinin lideri Marine Le Pen, geçtiğimiz yıllarda laiklik tartışmasına, Cuma namazını sokakta kılan Müslümanlar için "Nazi işgalcileri" benzetmesi yaparak katılmıştı. Le Pen'in başörtüsünün yalnız okullarda değil, toplu taşıma araçlarında da yasaklanmasını isterken savunduğu laiklik tüm dinlere aynı ilkesel yaklaşımla bakmıyor. Müslümanlara karşı ateşli laiklik savunucusu Le Front National, sıra Katolikleri kapsayan uygulamalara geldiğinde sessizliğini koruyor. 2004 yılında FN okullarda dini simgelerin kullanılmasını yasaklayan bir kanuna karşı çıkmıştı. FN'in Katolik Kilisesi'nin sponsorluğunda yapılan eşcinsel evlilik karşıtı kampanyayı da -doğrudan olmasa da- desteklediği biliniyor.

sol HABER PORTALI

10 yaşında

sol ile dayanışma paketini 22 Mayıs'tan itibaren www.odakitap.com adresinden temin edebilirsiniz...